

ДЖИМ КОРБЕТ ЧОУГАРСКИТЕ ТИГРИ

Превод от английски: Здравко Станков, Борис Паланков, 1968

chitanka.info

На картата на Източен Кумаон, която виси пред мен на стената, личат много кръстове, а под всеки кръст — дата. Кръстовете обозначават местопроизшествията и датата на официално обявените човешки жертви на Чоугарския тигър-човекоядец. Общият брой на кръстовете, е шестдесет и четири. Може би това не е точният брой на жертвите, защото аз държа картата окачена в продължение на две години, а през това време всички случаи не са ми съобщавани. Освен това за ранените и умрели впоследствие жертви не съм отбелязвал кръстче и дата.

Първият кръст носи датата 15 декември 1925 г., а последният — 21 март 1930 г. Разстоянието между крайните кръстове от север към юг е осемдесет километра, а от изток до запад — четиридесет километра и заема площ от 3200 квадратни километра планини и долини, из които зиме пада дълбок сняг, а през лятото цари ужасна жегата. Чоугарският тигър бе всял ужас и страх из цялата област. Различни по големина селца — едни с население от по сто и повече души, а други само от по едно-две семейства — са разпилени из това пространство. Селцата са свързани помежду си с пътеки, отгъпени от босите крака на жителите. Много от тези пътеки минават през гъсти гори, така че, когато се появи тигър-човекоядец и застраши движението по тях, междуселските съобщения се извършват чрез викане. Застанал на някое високо място — голяма канара или покрив на къща — един човек се провиква, за да привлече вниманието на хората от съседното село, и когато отговорят на зова му, съобщението се предава чрез викане — привлечено и високо. Така новината се предава от село на село и се разпространява на големи разстояния за невероятно кратко време.

На една областна конференция през февруари 1929 г. ме натовариха да се опитам да убия този тигър. По онова време в областта Кумаон имаше три тигъра-човекоядци и тъй като Чоугарският тигър беше причинил най-много пакости, обещах да се заловя най-напред с него.

Картата с кръстовете и датите, набавена ми от властите, показваше, че човекоядецът се подвизава най-много из селата, разположени по североизточния склон на планинската верига Кала-Агар. Тази планинска верига, дълга около шестдесет километра, се издига на височина 2400 метра и гребенът ѝ е гъсто обрасъл с гори. Горски път минава по северните склонове на веригата, като на

известни места върви цели километри през гъсти дъбови и рододендронови гори, а на други места служи за граница между гората и селските ниви. На едно място пътят прави широк завой, на който се намира Кала-Агарската горска хижа. Именно към тази хижа се отправих и след четириднешно пътуване, което завърши със стръмно изкачване на 1300-метрова височина, пристигнах там една вечер през април 1929 година. Последната жертва в тази околност беше двадесет й две годишен младеж, удавен от тигъра, както пасял говедата си.

На другия ден след пристигането ми през време на закуската дойде да ме посети бабата на младежа. Тя ме уведоми, че човекоядецът, без да бъде предизвикан с нещо, убил единственото близко същество, което тя имала на този свят. След като ми разказа историята на своя внук от деня на раждането му, като изтъкна всички негови добродетели, тя настоя да приема трите й дойни биволици, за да ги използвам като примамка за тигъра, и ми каза, че ако го убия с помощта на нейните биволици, щяла да се чувства щастлива, че е помогнала да се отмъсти за внука й. Нямах никаква нужда от тези възрастни вече животни, но понеже знаех, че ако й откажа, ще се обиди, благодарих на старата жена и я уверих, че ще се обърна към нея веднага щом ми потрябва примамка за тигъра, но на първо време ще употребя за тази цел моите четири млади мъжки биволчета, които докарах със себе си от Найни Тал. Главатарите на близките села вече се бяха събрали и от тях научих, че тигърът бил видян за последен път преди десет дни в едно село, отстоящо на тридесет километра оттук и разположено на източния склон на планинската верига, където той удавил и изял един мъж и неговата, жена.

Човешки жертви на чоугарския тигър

Село	Брой
Тали	1
Дебура	1
Бархон	2
Чамоли	6

Кахор	1
Ам	2
Далкания	7
Лохар	8
Ахгоура	2
Пахарпани	1
Падампури	2
Танда	1
Несория	1
Джангаон	1
Кабрагаон	1
Кала-Агар	8
Ригакот	1
Матела	3
Кундал	3
Бабиар	1
Хансиун	1
Гаргари	1
Хаира Хан	2
Ухалдхунга	1
Пакхари	1
Дунгари	2
Гални	3
Всичко	64

**Брой на
жертвите по
години**

1926	15 души
1927	9 души

1928	14 души
1929	17 души
1930	9 души
Всичко	64 души

Нямаше смисъл да се проследяват дири, оставени отпреди десет дни, и като разисквах надълго с главатаря, реших да се отправя към селцето Далкания, на източната страна на планинската верига. Далкания е на петнадесет километра от Кала-Агар и почти на същото разстояние от селото, в което бяха убити мъжът и съпругата му. От числото на кръстовете около Далкания и съседните му села личеше, че тигърът бе установил главната си квартира из околността именно на тези села.

На другата сутрин след закуска тръгнах от Кала-Агар по горския път, който по думите на селяните трябваше да ме изведе до края на планинската верига. Оттам трябваше да се отклоня от него и да хвана пътеката, която, спускайки се на разстояние от три километра надолу по склона, трябваше да ме изведе в Далкания. Пътят, който извиваше през гъста гора до самия край на веригата, беше почти занемарен и след като из целия път следих внимателно дано открия някоя диря, към два часа след обяд стигнах до мястото, откъдето се отклоняваше пътеката.

Тук срещнах няколко души от Далкания. Научили по високогласната съобщителна система за намерението ми да установя лагера си в селото им, те идваха в планината да ми съобщят, че тази сутрин тигърът нападнал група жени, които жънали из нивите край едно село на шестнадесет километра северно от Далкания.

Хората, които носеха лагерните ми принадлежности, бяха извървели само дванадесет километра път и биха продължили с готовност, но понеже селяните ми казаха, че пътят за въпросното село отстои на шестнадесет километра, много е труден и води през гъста гора, реших при това положение да ги изпратя със селяните в Далкания, а пък аз да отида сам на мястото, където тигърът бе извършил последното си нападение. Слугата ми веднага се залови да ми приготви солидно ядене, и след като подкрепих силите си, в три часа след обяд предприех своето пътешествие. Шестнадесет

километра път при благоприятни условия е приятна разходка от два часа и половина, но тук условията бяха всичко друго, освен благоприятни. Пътят, който водеше по източната страна на планината, извиваше из дълбоки урви и минаваше край канари, гъсти шубраци и дървета. И понеже трябваше да се приближавам предпазливо към всеки заслон, който можеше да крие за мен внезапна смърт в лицето на един гладен тигър-човекоядец, по необходимост напредвах бавно. От целта ми все още ме отделяше разстояние от няколко километра, когато залязващото слънце ме предупреди, че трябва да спра.

Спането под звездите на легло от сухи листа би възстановило силите ми през нощта, в която и да е друга местност. Но да се спи тук на земята би значело да си играеш със смъртта, и то много сериозно. От дълъг опит умеех да си избирам подходящо дърво за спане и бях свикнал да се настанявам удобно на клоните, та спането ми горе бе лесна работа. В случая избрах един дъб и след като вързах здраво пушката си за един клон, заспах и съм спал няколко часа, докато ме събуди шум, който се вдигаше от някакви животни под дървото. Шумът се отдалечи, но скоро чух дращене на нокти по кората на дървото. Разбрах, че семейство от мечки се катери по карфаловите ^[1] дървета, които бях забелязал вечерта малко под склона. При хранене мечките вдигат голям шум и затова ми беше невъзможно да заспя, докато не се наядоха и отдалечиха.

Два часа след изгрев-слънце пристигнах в селцето, което се състоеше от две колиби и един обор на едно сечище на около десет декара, заобиколено с гора. Малкото му обитатели бяха изпаднали в ужас и се зарадваха извънредно много, когато ме видяха. Те с готовност ми посочиха нивата, засята с пшеница, на няколко метра от колибите, дето тъкмо на време забелязали тигъра, легнал на земята, като дебнел три жени. Човекът, който видял тигъра и вдигнал тревогата, ми каза, че тигърът се скрил в джунглите и към него се присъединил още един тигър; двете животни слезли по склона в долината. Обитателите на двете колиби не спали през нощта, защото тигрите, лишени от плячката си, ревали през цялата нощ и спрели да реват малко преди моето пристигане. Твърдението на селяните, че тигрите били два, потвърждаваше сведенията, които и аз бях събрал, в смисъл, че човекоядецът се придружавал от втори, напълно отрасъл млад тигър.

Индийските планинци са много гостоприемни и когато казах на селяните, че съм прекарал нощта в джунглите и че лагерът ми е в Далкания, предложиха да ми приготвят ядене. Знаех, че това щеше да представлява сериозна жертва за тези бедни хора, затова поисках чаша чай, но понеже в селцето нямаше чай, донесоха ми прясно мляко, силно подсладено с палмова захар — задоволително и не много неприятно питие, стига да си свикнал с него. По молба на хазяите застанах на пост, за да ожънат останалата част от пшеницата си; а на обяд, изпратен с благопожелания, слязох в долината в посоката, откъдето бяха чули тигрите да реват.

Тази долина, която започва от водораздела на трите реки Ладя, Нандур и Източна Гула, се простира на тридесет километра в югозападна посока и е обрасла с гъсти гори. Да се върви по дирите на тигрите бе невъзможно, а аз се надявах да ги срещна единствено като ги привлека към себе си или пък като ги издебна, подпомогнат от многобройните обитатели на джунглите.

За онези от вас, които са склонни да се отдадат на лов на тигри — човекоядци, и то пешком, ще е интересно да научат, че птиците и животните в джунглите, както и четирите основни ветрове играят много важна роля в този вид лов. Тук не му е мястото да изброявам имената на обитателите на джунглите, на чиито тревожни викове ловецът до голяма степен се осланя за своята собствена сигурност, както и за да долови движенията на жертвата си. Защото из терен като този, където изминаването на пет или шест километра път из планината означава, че си се изкачил или слязъл петстотин или шестстотин метра над морското равнище, разнообразието на фауната е значително. Обаче вятърът на всички височини си остава постоянен фактор и не е неуместно да кажем няколко думи за неговото значение във връзка с лова на тигри — човекоядци.

Тигрите не знаят, че хората не чувстват миризмите, и когато един тигър се превърне в човекоядец, той постъпва с човека, както би постъпил с дивите животни, т.е. приближава се към жертвата си, като се движи винаги срещу вятъра или пък заляга да я чака срещу вятъра. Значението на тази тактика ни се изяснява, като имаме предвид, че докато ловецът се мъчи да го открие, тигърът по всяка вероятност се стреми да издебне ловеца или пък е залегнал и го чака. Двубоят би бил много неравен поради височината, цвета и способността на тигъра да

се движи безшумно, ако вятърът не би бил факторът, който работи в полза на ловеца.

Във всички случаи, когато се ловува с дебнене, към жертвата се пристъпва изотзад. И така за ловеца би било самоубийство да навлезе в гъсти джунгли, в които има всички основания да предполага, че се крие тигър-човекоядец, ако не може да използва напълно въздушните течения. Например да предположим, че един ловец с оглед на характера на терена трябва да върви срещу вятъра; тогава опасността ще се появи зад гърба му и той ще има най-малка възможност да се справи с нея. Но ако пресича вятъра косо и често, той ще може да държи опасността ту от лявата, ту от дясната си страна. На теория този начин може да не изглежда много привлекателен, но на практика дава резултати; и освен ако човек върви заднишком, аз не познавам друг подобър и по-безопасен начин за движение срещу вятъра през гъстите лесове, в които се крие гладен тигър-човекоядец.

Надвечер стигнах горния край на долината, без да видя тигрите и без да ми се даде някакво указание за присъствието им в джунглите било от птица, било от животно. Единственото жилище, което виждах в този момент, бе един обор горе на северната страна на долината.

Избрах си внимателно дърво за през тази нощ и наградата ми бе една спокойна нощна почивка. Скоро след като се стъмни, тигрите започнаха да реват, а след няколко минути два изстрела от евзалия пушка проехтяха надолу из долината, последвани от виковете на пастирите от обора. След това нощта утихна.

На другия ден след обяд вече пребродах всяка педя земя из долината и тръгнах да се изкачвам по обраслия с трева скат с намерение да се върна при хората си в Далкания, когато чух привлечен вик откъм обора. Викът се повтори и след като и аз отговорих с подобен вик, видях, че един човек се изкачи на една издадена скала и оттам се провикна из долината, питайки, аз ли съм сахибът, дошъл от Найни Тал, за да убие човекоядеца. Казах му, че съм аз, и той ми съобщи, че по обяд говедата му дотърчали в паника из едно дърво откъм моята страна на долината и когато той ги преброил, след като влезли в обора, видял, че липсвала една бяла крава.

Той се съмняваше да не би кравата му да е убита от тигрите, които чул да реват миналата нощ на около километър западно от мястото, на което бях застанал. Благодарих му за сведенията и тръгнах

да разгледам дерето. След като повървях малко по брега на същото дере, натъкнах се на следите на побягналите говеда и като проследих стъпките им в обратна посока, без особена трудност открих мястото, където беше убита кравата. След като убили кравата, тигрите я свлекли по стръмния склон надолу в дерето. Не бе препоръчително да следвам дирите, оставени от влачената крава, затова слязох в долината, обиколих отдалеч и се приближих откъм другата страна на дерето до мястото, където очаквах да намеря убитото животно. Тази страна на дерето не беше толкова стръмна, колкото онази, по която тигрите бяха свлекли убитата крава, и беше потънала в млади папрати — идеално място за дебнене. Стъпка по стъпка и безшумно като сянка си проправих път из папратите, които достигаха над кръста ми, когато на около двадесет и пет метра от коритото на дерето движение пред мен прикова погледа ми. Един бял крак внезапно се надигна нагоре и силно се разтресе, а следната минута се разнесе гърлено ръмжене. Тигрите ядяха плячката си и очевидно бяха на различни мнения относно някоя вкусна мръвка.

Почаках няколко минути напълно неподвижен; кракът продължаваше да се тресе, обаче ръмженето не се повтори. Да се приближа още не бе благоразумно, защото дори и да успеех да извървя двадесет и петте метра незабелязан и да убия единия тигър, другият по всяка вероятност щеше да направи грешката да ме нападне, а мястото, на което бях застанал, не ми даваше възможност да се защитя. На петнадесет метра вляво от мен и на същото разстояние от тигрите стърчеше канара, висока около три-четири метра. Ако успеех да се добера незабелязан до тази канара, съществуваше вероятност да успея лесно да застрелям тигрите. Запълзях на четири крака, тикайки пушката пред себе си, и така минах през папратите зад канарата, спрях се за минута, за да поема дъх и да се уверя още веднъж, че пушката ми е пълна, а след това се покатерих на скалата. Когато очите ми се изравниха с върха на скалата, погледнах отатък и видях двата тигъра. Единият ядеше задните части на кравата, а другият бе легнал до него и ближеше лапите си. И двата тигъра ми се сториха еднакви на ръст, но този, който ближеше лапите си, бе значително по-светъл от другия, от което заключих, че по-светлият му цвят се дължи на възрастта му и че той именно е старият човекоядец. Нагласих мерника, прицелих се много внимателно в него и гръмнах. При удара на куршума той се

преметна назад, докато другият тигър прекоси надолу по дерето с няколко скока и изчезна от погледа ми, преди да успее да натисна втория спусък. Убитият тигър не мръдна повече и след като го замерих с камъни, за да се уверя, че е мъртъв, приближих се до него и изпитах голямо разочарование, защото щом го погледнах отблизо, веднага разбрах, че съм направил грешка и съм убил младия тигър — грешка, която през следващите дванадесет месеца струваше на областта петнадесет човешки живота, а покрай другото едва ли не струваше и собствения ми живот.

Разочарованието ми се намали до известна степен при мисълта, че тази млада тигрица, дори и да не бе убила сама никакъв човек, сигурно бе помагала на майка си в убийствата (по-сетне това мое предположение се оказа вярно) и във всеки случай, понеже бе отхранена с човешко месо, би могла за успокоение на съвестта ми да се сметне за човекоядец.

Да се одере тигър, когато ти помагат и други хора, на открито място и със съответните инструменти е лека работа, но тук работата ми съвсем не бе лека, защото бях сам, а единственият инструмент, с който разполагах, бе джобното ми ножче. И макар че нямаше опасност да ме нападне човекоядецът, защото тигрите никога не убиват повече, отколкото им е необходимо, за да се нахранят, в подсъзнанието си изпитвах неспокойно чувство, че тигрицата се е завърнала и наблюдава всяко мое движение.

Когато приключих трудната си работа, слънцето вече клонеше към залез и тъй като трябваше да прекарам още един ден в джунглите, реших да остана на същото място. Тигрицата бе много стара, както можах да установя по отпечатъците от стъпките ѝ, и понеже бе прекарала целия си живот в област, в която имаше, кажи-речи, също толкова малко огнестрелни оръжия, колкото и хора, годни да си служат с тях, не бе научила нищо за човека и неговия начин на действие. При все това не бе изключено тя да се върне през нощта при жертвата си и да се върти наоколо до разсъмване.

По неволя изборът ми на дърво бе ограничен и дървото, на което прекарах тази нощ, се оказа най-неудобното, на което съм престоявал дванадесет часа. Тигрицата ревеше сегиз-тогиз из нощния мрак; с приближаването на утрото ревовете ѝ започнаха да стават все по-слаби

и по-слаби, докато най-сетне замряха някъде из планината, която се издигаше над мен.

Схванат, вцепенен и гладен — не бях ял от шестдесет и четири часа — и с дрехи, прилепнали по тялото ми, тъй като през нощта бе валяло в продължение на час, аз слязох от дървото, когато предметите започнаха ясно да се разпознават, и след като увих тигровата кожа в палтото си, потеглих за Далкания.

Никога не съм проверявал колко тежи една сурова тигрова кожа, но ако кожата с главата и краката, която този ден пренесох на разстояние от двадесет и четири километра, е тежала в началото двадесет килограма, бих могъл да се закълна, че при пристигането ми в Далкания тежеше сто килограма.

Заварих моите хора да разговарят с повече от стотина селяни в един двор, постлан с груби синкави плочи, каквито имаше из десетки къщи. Никой не забеляза, когато се приближих по една уличка, широка около метър, между две къщи, но посрещането, което ми устрои, когато се довлякох в кръга от приклекли мъже, целият изпоцапан и изплескан с кръв, ще остане запечатано в паметта ми, докато съм жив.

Палатката ми от двадесет килограма беше опъната в една пожъната нива на стотина метра от селото и щом стигнах там, веднага ми предложиха чай на маса, импровизирана от два куфара и дъски, взети назаем от селото. Селяните после ми разказаха, че моите хора, които отдавна служеха при мен и ме бяха придружавали на много подобни експедиции, не могли никак да допуснат, че съм станал жертва на човекоядеца и държали денонощно на огъня чайник с вряща вода, очаквайки да се върна, а освен това рязко се възпротивявали на предложението на главатарите от Далкания и съседните села да се изпрати съобщение в Алмора и Найни Тал, че съм изчезнал.

Изкъпах се с гореща вода по неволя на открито и пред очите на цялото село — бях толкова мръсен и уморен, че не се интересувах кой ще ме види, — навечерях се богато и мислех да си легна да спя, когато една светкавица, последвана от силен гръм, ни предупреди за идването на буря. Малките рейки не можеха да удържат палатката в нивата и затова на бърза ръка намерихме колове и ги забихме здраво в земята, като вързахме въжетата на палатката за тях. За по-голяма сигурност всички въжета, с които разполагахме в лагера, кръстосахме на няколко ката над палатката и ги вързахме за коловете. Бурята, вятърът и дъждът

траяха един час и това бе една от най-силните бури, които е преживявала малката ми палатка. Много от въжетата, с които обикновено връзвахме палатката за рейките, се изпокъсаха, но коловете и кръстосаните въжета издържаха. Повечето ми неща се измокриха. Малка вадичка протече през средата на палатката от единия ѝ край до другия. Леглото ми обаче се запази сравнително сухо, та в десет часа, след като хората ми се заключиха на сигурно място в къщата, оставена им на разположение от селяните, аз легнах да спя и спях цели дванадесет часа, оставил за другар до себе си една пълна пушка.

На другия ден изсуших нещата си и опънах на колчета тигровата кожа. Докато се занимавах с тези сложни операции, селяните, оставили полската си работа, се насъбраха, за да чуят моите преживелици и да ми разкажат своите. Всеки от присъстващите бе загубил по един или няколко близки, а мнозина носеха белези от зъбите и ноктите на човекоядеца, които ще отнесат със себе си в гроба. Насъбралите се около мен хора не смятаха, че трябва да съжалявам за пропуснатия случай да убия човекоядеца. Те казваха, че наистина отначало човекоядецът бил сам. Но през последните месеци спасителните команди, които излизали да търсят труповете на човешките жертви, намирали винаги по два тигъра при плячката, а само преди две седмици един мъж и неговата жена били убити едновременно, което бе за селяните безспорно доказателство, че и двата тигъра са човекоядци.

Палатката ми беше опъната на един издаден склон над долината и от нея се откриваше широка гледка наоколо. Непосредствено под мен бе долината на реката Нандур, а в дъното на долината се издигаше гол и пуст връх, висок две хиляди и осемстотин метра. Тази вечер бях седнал на края на терасовидните ниви с хубав бинокъл в ръце. Пред себе си бях разтворил дадената ми от властите карта. Разговарях със селяните, които ми показаха точно местата, където през последните три години бяха убити двадесет човешки същества от тигъра. Тези места бяха почти равномерно разпределени из едно пространство от около сто квадратни километра.

Из тази област горите са свободни за паша и аз реших да вържа своите млади биволчета по пътеките, водещи към горите.

През следващите десет дни не се получи никакво известие за тигрицата, а аз прекарвах времето си, като обикалях сутрин

биволчетата, през деня претърсвах горите, а вечер отивах да връзвам биволчетата навън. На единадесетия ден малко ме обнадежди известието за крава, която била удавена в едно дере горе на върха, който се издигаше над палатката ми. Когато обаче посетих мястото, където бе убито животното, констатирах, че кравата бе удушена от стар леопард, чиито дири често бях срещал. Селяните ми се оплакаха, че този леопард от няколко години насам изял много техни говеда и кози, та реших да изляза и да залегна да го убия. Една тясна пещера близо до удушената крава ми послужи за скривалище. Не чаках дълго в пещерата, когато съгледах леопарда, като слизаше по отвъдната страна на дерето, но тъкмо вдигнах пушката си, за да стрелям, чух един много разтревожен глас от селото, който ме викаше.

За този настоятелен зов можеше да има само една причина и сграбчвайки шапката си, аз бързо изскочих от пещерата за голямо учудване на леопарда, който първо легна на земята, а после, ръмжейки яростно, се изви и хукна да бяга натам, откъдето беше дошъл. Аз се изкатерих по склона на дерето и след като се качих на върха, обадох се на човека, който ме викаше, и се упътих с най-голяма бързина към него.

Човекът бе тичал из целия път нагоре по планината и когато успя да си поеме дъх, ми съобщи, че току-що човекоядецът грабнал една жена на около половин километър от отвъдния край на селото. Изтичахме надолу по хълма и видяхме тълпа хора, събрани в двора, за който човекът ми бе споменал. И този път не ме забелязаха, когато се приближих по тясната уличка, и като погледнах през главите на насъбраните мъже, видях едно момиче, седнало на земята. Горната част на облеклото ѝ беше свлечена от младото ѝ тяло и с отпусната назад глава, подпряла назад ръце о земята, за да се придържа, тя седеше неподвижно, без да продума нито дума; чуваше се само нейното дишане при повдигане и спущане на гръдния ѝ кош, а кръвта, която течеше от лицето и врата ѝ, се събираше в лепкава съсирена маса.

Скоро ме забелязаха и ми отвориха път да се доближа до момичето. Докато преглеждах раните ѝ, двадесетина души в един глас ми заразправяха как тигрицата нападнала младата жена на едно сравнително открито място и пред очите на твърде много хора, между които бил и мъжът ѝ; как, уплашен от виковете им, тигърът оставил

младата жена и изчезнал по посока към гората; как, като помислили, че жената е мъртва, другарките ѝ дотичали в селото да ме уведомят, а впоследствие жената се свестила и се върнала в селото; как без съмнение след няколко минути тя щяла да умре от раните си и тогава те щели да я отнесат на мястото на нападението и аз ще мога да залегна до трупа ѝ и да убия тигъра.

Докато ми разправяха всичко това, младата жена не сваляше очи от лицето ми и следеше всяко мое движение с влажния умоляващ поглед на ранено и уплашено животно. Необходимо ми беше място, за да се движа свободно, спокойствие, за да събера мислите си, и чист въздух, за да може жената да диша; и боя се, че методите, до които прибягнах, за да мога да работя, не бяха образец на учтивост. След като и последният човек се отстрани набързо, накарах жените, които досега стояха на втори план, да сгреят веда и да накъсат на бинтове ризата ми, която бе сравнително чиста и суха, докато едно момиче, което насмалко сякаш щеше да изпадне в истерика, бе изпратено да обиколи селото и да донесе ножици.

Водата и бинтовете бяха готови още преди да се върне изпратеното за ножици момиче, което ми донесе според думите му единствения чифт ножици, които можеха да се намерят в селото. То ги намерило в къщата на един отдавна починал шивач; неговата вдовица ги употребявала за изравяне на картофи. Ръждясалите им остриета, дълги двадесет сантиметра, не се срещаха в никоя точка и след напразния опит да отрежа косите на ранената жена, реших да оставя на мира гъстите ѝ кичури от сплъстена с кръв коса.

Главните ѝ рани бяха два разреза от нокти, единият от които започваше между очите и вървеше право нагоре по главата, спущайки се чак до тила на момичето, като разцепваше кожата на черепа на две провиснали встрани части, а другият започваше близо до първия, минаваше по челото и стигаше до дясното ѝ ухо. Освен тези дълбоки отворени рани имаше още няколко дълбоки драскотини на дясната ѝ гърда, на дясното рамо и по врата и един дълбок разрез на дясната ѝ ръка, нанесен очевидно, когато момичето е вдигнало ръка в напразен опит да запази главата си.

Един мой приятел лекар, когото веднъж бях взел със себе си на лов за тигри пешком, след като се върнахме от едно интересно утринно приключение, ми подари шише с някаква жълта течност, която ми

препоръча да нося винаги със себе си, когато излизам на лов за тигри. Носил бях шишето във вътрешния джоб на ловното си сако повече от година и част от течността се бе изпарила; но в шишето все пак бе останало към три четвърти от течността и след като измих главата и тялото на жената, счупих гърлото на шишето и изсипах съдържанието му до последната капка в раните ѝ. След това превързах главата ѝ, като се стараех да наместя кожата на черепа, а след това вдишах младата жена и последван от останалите жени я занесох у дома ѝ — в единствената стая, която служеше едновременно за живеене, за кухня и за детска стая.

На някаква гредка до вратата висеше отворена кошница и нейният обитател ревеше с всичка сила, защото искаше да яде. Това бе усложнение, с което не можах да се справя, затова предоставих разрешението му на насъбраните жени. След десет дни, когато в навечерието на заминаването си посетих за последен път младата жена, я заварих седнала на прага на къщата, а в скута ѝ спеше нейното бебе.

Раните ѝ, с изключение на една в тила, където ноктите на тигъра се бяха впили най-дълбоко в месото, бяха оздравели, а когато разтвори разкошната си гарваново черна коса, за да ми покаже как идеално бе зараснала кожата на черепа, тя ми каза усмихната, че била много доволна, тъй като по-малката ѝ сестра съвсем погрешно била взела негодните ножици от вдовицата на шивача (защото по тези места остриганата коса означава вдовство). Ако моят приятел лекар някога прочете тези ми редове, бих желал да му кажа, че малкото шишенце жълта течност, с което той така грижливо ме снабди, спаси живота на една храбра млада майка.

Докато се занимавах с жената, моите хора ми бяха докарали една коза. По кървавите дири, оставени от жената, аз открих мястото на нападението и след като завързах козата за един храст, се покатерих на едно недорасло дъбово дърво — единственото, което растеше наоколо — и се приготвих да чакам през цялата нощ. Да спя, дори и на пресекулки, бе невъзможно, защото бях само на няколко стъпки от земята, а тигрицата все още не си бе набавила вечеря. Обаче през цялата нощ не чух и не видях каквото и да било.

Като изследвах земята на другата сутрин — нямах време да сторя това вечерта, — открих, че тигрицата, след като бе нападнала жената,

се бе изкачила на около километър по долината до мястото, където една пътека за говеда прекосяваше реката Нандур. Тя извървяла три километра по тази пътека до мястото, където тя се съединяваше с горския път по склона над Далкания. Тук по твърдата земя следите ѝ се губеха.

От два дни хората от околните села не излизаха от къщите си, доколкото липсата на хигиенни условия им позволяваше да сторят това, а на третия ден четирима бегачи ми донесоха новината, че човекоядецът заловил една жертва в Лохали — селце, отстоящо на седем километра южно от Далкания. Те ми казаха, че разстоянието по горския път било шестнадесет километра, а по един пряк път, по който те предложиха да ме заведат — само седем километра. Приготвих се на бърза ръка и малко след обяд тръгнах с четиримата си водачи.

След много трудно изкачване около три километра излязохме на дългата планинска верига южно от Далкания. На пет километра под нас се виждаше ясно долината, където според съобщенията бе станало „убийството“. От водачите си не можах да узная никакви подробности. Те живееха в малко селце близо до Лохали и в десет часа преди обед им било съобщено — по описания вече начин, — че човекоядецът убил една жена в Лохали, и им било казано да ми предадат това съобщение в Далкания.

Върхът на планината, на която стояхме, бе гол и докато си поемах дъх и пушех, другарите ми показаха забележителните места. Близо до мястото, където бяхме спрели да починем, и под заслона на една голяма, скала се намираше малка полуразрушена колиба, а до нея — кръгъл егрек, ограден с тръни. Запитах другарите си за тази колиба и те ми разказаха следната история. Преди четири години един бутия^[2], който цяла зима изпращал за вътрешността на областта пратки гур^[3], сол и други стоки от пазарищата, разположени в подножието на планината, построил колибата, с цел да прибира там на почивка и угодяване козите си стада през лятото и през време на дъждовете, та да му бъдат готови за през следващата зима. Минали няколко седмици и един ден козите се разпилели надолу по хълма, като унищожили жътвата на човека, който ми разказваше историята, а когато той, и други като него се из качили тук, за да предявят своите претенции, заварили колибата празна, а злото овчарско куче, каквито кучета тези хора винаги държат, за да им вардят стадата нощно време,

било завързано за верига и лежало мъртво. Породило се подозрение, че в цялата тази работа има нещо нечисто, и на следващия ден били събрани хора от съседните села и било организирано претърсване на околността. Като ми посочи един дъб, ударен от гръм и отстоящ на около четиристотин метра от нас, разказвачът ми каза, че под него били намерени останките на човека — черепът му и няколко парченца кости — и дрехите му. Това била първата човешка жертва на Чоугарския човекоядец.

От мястото, където бяхме седнали, нямаше начин да се спуснем по стръмния склон, и другарите ми казаха, че трябва да продължим още близо — километър по билото, за да излезем на една много стръмна и труднопроходима пътека, която извеждала право надолу покрай тяхното село, до Лохали, което се виждаше под нас в долината. Изминахме половината път, който трябваше да извървим по билото, когато изведнъж и без да мога да си дам сметка за това, почувствувах, че ни следят. Безполезно беше да се мъча да убеждавам себе си, че нямам никакво основание да изпитвам такова чувство; в цялата област имаше само един човекоядец и на пет километра оттук въпросната тигрица си бе осигурила плячка, която нямаше защо да изостави. Обаче неспокойното чувство не ме напускаше и тъй като сега вървахме по най-широката част на тревистото било, накарах другарите си да седнат, а аз тръгнах да направя разузнавателна, обиколка. Върнах се обратно по стъпките си там, където за пръв път бяхме излезли на билото, навлязох в джунглите, внимателно обиколих голата поляна и се върнах до мястото, където бяха насядали хората. Никакъв тревожен вик от животно, нито от птица не даваше да се разбере, че наблизко дебне тигър, но оттук нататък накарах другарите си да вървят пред мен, а аз тръгнах последен, сложил палеца си на предпазителя, и постоянно се оглеждах назад.

Когато пристигнахме в малкото селце, от което другарите ми бяха тръгнали, те ми поискаха позволение да ме оставят. Посрещнах молбата им с голямо облекчение, защото трябваше да минем още цял километър гъсти нискостъблени джунгли, и при все, че отдавна бях престанал да чувствам, че ни преследват, по-сигурен и спокоен бях, че оттук нататък трябваше да се грижа само за собствения си живот. Малко под терасовидните ниви край селото, там, където започваше гъстата нискостъблена гора, имаше кристално бистър извор, от който

селото се снабдяваше с вода. Тук по меката мокра трева открих пресните дири на човекоядеца.

Тези дири, които идваха откъм селото, към което се бях запътил, заедно с неспокойното чувство, което изпитвах горе по билото, ме наведоха на заключението, че сигурно нещо с плячката не беше в ред и че моето търсене се оказа безполезно. Като изминах нискостъблените джунгли, видях Лохали, което се състоеше от пет-шест малки къщурки. До портата на една от тези къщурки се бе събрала група хора.

Те бяха забелязали, че се приближавам по стръмния и открит път между тесните терасовидни ниви, и няколко души се отделиха от групата до вратата и дойдоха да ме посрещнат. Единият от тях, стар човек, се наведе, за да се докосне до краката ми, и облян в сълзи, ме помоли да спася живота на дъщеря му. Неговата история бе колкото кратка, толкова и трагична. Дъщеря му — вдовица и негово единствено близко същество на света — излязла към десет часа да събере съчки и да приготви обяда. През долината течеше малка река, а от другия бряг на реката се издигаше стръмно нагоре планината. На долния склон на тази планина имаше няколко терасовидни ниви. На края на най-долната нива, на разстояние сто и двадесет метра от къщата, жената започнала да събира съчките. Малко по-късно, някакви жени, които перели дрехите си на реката, чули писък и като се изправили да видят какво става, видели как жената и един тигър изчезнали заедно в гъстите тръни, които растат от края на нивата чак до реката. Те се втурнали в селото и вдигнали тревога. Уплашените селяни обаче не направили никакъв опит да спасят жената, а само изпратили съобщението до едно село горе в планината, откъдето пък го препратили до селото, от което четиримата мъже тръгнали да ме дирят. Половин час след изпращане на съобщението ранената жена се довякла в къщи. Тя успяла да каже, че видяла тигъра тъкмо в момента, когато се готвел да скочи върху нея, и понеже нямала време да избяга, скочила надолу по почти отвесния склон, но докато била във въздуха, тигърът я захапал и двамата се свлекли заедно по хълма. Жената не си спомняла нищо повече до момента, когато се свестила и се намерила близо до реката; и понеже не можела да извика за помощ, допълзала до селото на ръце и крака.

Докато ми разказваха тази история, стигнахме до вратата на къщата. Накарах хората да се отдръпнат от вратата, единствен отвор от четирите стени на стаята, и дръпнах окървавения чаршаф от жената, чието окаяно състояние не ще се опитвам да опиша. Дори да бях лекар, снабден с всички най-модерни средства, а не един обикновен човек с малко калиев перманганат в джоба, едва ли бих могъл да спася живота на тази жена. Защото дълбоките рани от зъби и нокти по лицето, врата и други части на тялото ѝ се бяха вече инфектирали в тази непроветрена стая. Слава богу, че тя бе в полусъзнание. След мен в стаята влезе старият баща и повече за негово успокоение, отколкото заради ползата, която очаквах да допринеса, измих съсирената кръв от главата и тялото на жената и почистих, доколкото можах, раните с носната си кърпа, натопена в силен разтвор от перманганат.

Беше вече твърде късно да мисля за връщане в лагера, а трябваше да намеря място да прекарам нощта. Нагоре по реката, недалеч от мястото, където жените бяха прали дрехите си, имаше огромно пипалово дърво^[4] около което селяните бяха иззидали широка, кръгла платформа, висока около половин метър, и върху нея се извършваха религиозните церемонии.

Съблякох дрехите си на платформата и се изкъпах в реката. Изсуших се на вятъра и отново се облякох. Облегнах се с гръб на дървото, взех пълната си пушка до мен и се приготвих за нощно дежурство. Това място безспорно не беше никак удобно за пренощуване, но все пак беше за предпочитане пред селото и онази тъмна стая, задушна и воняща, пълна с рояци мухи, в която една измъчена жена се бореше отчаяно за въздух.

През нощта по плаحوвете на жените разбрах, че мъките на страдалката бяха свършили, и когато минах през селото рано сутринта, приготовленията за погребението ѝ бяха вече твърде напреднали.

От случките с тази нещастна жена и с младата майка в Далкания ми стана ясно, че старата тигрица е разчитала до голяма степен на дъщеря си за успешното убиване на своите човешки жертви. Обикновено от сто души, нападнати от тигър-човекоядец, едва се отървяваше един, но в случая с тази тигрица-човекоядка броят на ранените щеше да бъде много по-голям от броя на умъртвените.

Понеже най-близката болница се намираше на осемдесет километра оттук, при завръщането си в Найни Тал аз ходатайствах

пред властите да изпратят запаси от дезинфекционни средства и превързочни материали на всички селски главатари из областта, в която се подвизаваше човекоядката. При следващото си посещение констатирах със задоволство, че властите бяха изпълнили молбата ми и че дезинфекционните средства бяха спасили живота на много хора.

Престоях в Далкания още една седмица, а в събота съобщих, че ще си замина в понеделник. Близко месец бях прекарал вече в царството на човекоядеца и обстоятелството, че спях в отворена палатка, че извървявах безброй километри през деня и че при всяка стъпка ме грозеше смъртна опасност, ме държеше в постоянно напрежение, което започна да се отразява на нервите ми. Съобщението за моето заминаване бе посрещнато от селяните с тревога и само след като им обещах да се върна при първа възможност, те престанаха да ме увещават да променя решението си.

В неделя сутринта след закуска главатарят на Далкания ме посети и ме помоли да им убия малко дивеч, преди да си замина. С готовност се отзовах на молбата му и след половин час, придружен от четирима селяни и един от моите хора, въоръжен с 0,275-калибрена пушка и патрони, се отправих към хълма от другата страна на река Кандур, из горните склонове, на която често бях виждал от лагера ни, че пасат гурали.

Един от придружаващите ме селяни беше висок, слаб човек, със страшно обезобразено лице. Той редовно посещаваше нашия лагер и понеже в мое лице откри търпелив слушател, толкова често ми разказваше и преразказваше за своята среща с човекоядеца, че без никакво усилие, дори и на сън, бих могъл да преповторя цялата история. Тази среща бе станала преди четири години и най-добре ще бъде да ви я предам със собствените му думи:

— Виждаш ли онзи бор, сахиб, на тревистия склон по горната част на хълма? Да, борът, на изток, от който се вижда голяма бяла канара. Ето там, на горния край на тревистия склон ме нападна човекоядецът. Този склон там е отвесен като стена на къща и само планинец може да върви по него. В деня на нещастieto синът ми, който тогава беше на осем години, и аз бяхме косили трева по склона и пренасяхме тревата на ръце на равното място, където започват дърветата.

Аз се бях навел на самия край на склона и връзвах окосената трева на вързоп, когато тигърът скочи върху ми и заби зъбите си — един под дясното ми око, един в брадата ми, а другите два тук, отзад, във врата ми. Тигърът връхлетя върху мен с голяма сила и аз паднах назад по гръб, а той легна върху мен, гърди връз гърди, като коремът му беше между краката ми. Като падах назад, разперих ръце, а дясната ми ръка се докосна до млада дъбова фиданка. Когато пръстите ми докопаха фиданката, една мисъл ми мина през ума: краката ми бяха свободни и ако можех да ги свия и да ги вкарам под корема на тигъра, може би щях да успея да го изтикам с крака и да избягам. Когато тигърът смачка всичките кости от дясната страна на лицето ми, изпитах ужасна болка, но не загубих съзнание, защото разбираш ли, сахиб, тогава бях още млад и из цялата планина нямаше човек, равен по сила на мен. Съвсем бавно, за да не разгневя тигъра, подвих двата си крака от двете му страни и полека, много полека поставих босите си ходила под корема му. После сложих лявата си ръка на гърдите му и едновременно блъснах с нея и го ритнах с крака с всички сили. Вдигнах тигъра от земята и понеже бяхме на самия ръб на отвесния склон, човекоядецът се сгромоляса надолу и насмалко щеше да ме повлече със себе си, ако не се бях заловил здраво за фиданчето.

Синът ми толкова се уплашил, че не успял да избяга, когато тигърът изчезна. Взех неговата престилка, увих я около главата си, хванах сина си за ръка и се върнах в селото. Като пристигнах у дома, казах на жена си да събере всичките ми приятели, защото исках да видя лицата им, преди да умра. Когато приятелите ми се събраха и видяха в какво положение се намирам, поискаха да ме турят на носилка и да ме откарат в Алморската болница на осемдесет километра оттук. Но аз не се съгласих, защото много страдах, и тъй като бях сигурен, че е настъпил последният ми час, исках да умра там, където бях роден и бях прекарал целия си живот. Донесоха ми вода, защото чувствавах жажда и главата ми гореше, но, като сипаха водата в устата ми, тя изтече през дупката на врата ми. След това дълго време умът ми бе съвсем разбъркан, а главата и вратът ме боляха много, но докато чаках и се молах да дойде смъртта и да сложи край на страданията ми, раните ми се изцериха и аз оздравях.

А сега, сахиб, съм такъв, какъвто ме виждаш — стар и слаб, с побеляла коса, и с лице, от което всеки отвърща глава. Моят враг

живее и продължава да взема жертви, но не се заблуждавайте, че е тигър, защото той не е никакъв тигър, а зъл дух, който, когато му се дояде човешко месо и кръв се превръща за малко на тигър. Но казват, че ти си саду^[5], сахиб, а духовете, които пазят всички саду, са по-силни от този лош дух, което се потвърждава от факта, че ти прекара три дни и три нощи сам в джунглите и си дойде „жив и невредим“, както твоите хора казваха, че ще стане.

По огромния скелет на този индус човек лесно би могъл да си представи какъв исполин е бил той по-рано. Без съмнение той ще е бил исполин и по сила, защото само човек, надарен със сила, далеч по-голяма от средната човешка физическа сила, би могъл да вдигне тигрицата във въздуха, да освободи главата си от зъбите ѝ, като я остави да отнесе половината му лице, и да я запрати надолу по стръмния склон.

Моят сух и слаб приятел ни стана водач и метнал на рамо лъскава брадва с дълга дръжка, той ни преведе през криволичещи стръмни пътеки в долината. Прегазихме река Нандур, прекосихме няколко широки терасовидни ниви, които сега бяха изоставени поради страха от тигъра-човекоядец, и след като стигнахме до подножието на хълма, започнахме да се изкачваме по един склон, който се оказа извънредно стръмен и извеждаше през гората до тревистите скатове над нас. Моят приятел наистина бе сух и слаб, но издръжливост съвсем не му липсваше и колкото самият аз да бях жилав, успявах да вървя с него само благодарение на това, че го карах често да спираме, за да се възхищаваме на гледката.

След като излязохме от гората, тръгнахме диагонално по тревистия склон по посока към един скалист отвесен връх, който се издигаше на повече от триста метра над нас. Под този именно скалист връх, по който тук-там растяха туфи къса трева, бях виждал от палатката си, че пасат гурали. Извървахме няколкостотин метра, когато една от тези малки планински кози се показва над една урва, а след като гръмнах, тя се сви и изчезна от погледа ни. Уплашена от гърмежа на пушката, друга гурала, която очевидно е спала в подножието на отвесния връх, се изправи на крака и се изкатери по скалистото лице на върха, както само тя или големият ѝ брат^[6] тарът могат да се катерят. Докато се катереше нагоре, аз залегнах, нагласих мерника на двеста метра и почаках да спре. Скоро тя спря и изскочи над една

надвиснала скала, за да ни разгледа. При изстрела ми тя се попрепъна, но после пак се изправи и продължи бавно да се изкачва. При втория изстрел обаче тя падна, увисна няколко секунди на един тесен ръб в скалата, а после полетя отгоре и падна на тревистия склон, откъдето беше тръгнала. Като се удари о земята, тя започна да се търкаля, като минаваше на стотина метра от мястото, където бяхме, и най-сетне спря на една пътека за говеда на тридесетина метра от нас.

Само още веднъж през цялото си дългогодишно ловуване съм бил свидетел на картина, подобна на тази, която наблюдавахме през следващите няколко минути, но тогава звярът беше леопард.

Гуралата току-що беше спряла да се търкаля, когато една голяма хималайска мечка изскочи с тежки стъпки из урвата от отсрещната страна на тревистия склон и без да спира и да се обръща назад, се задруса тичешком по пътеката за говеда. Като стигна мъртвата коза, тя седна и я взе в скута си и когато започна да я души, аз гръмнах. Може би прибързах с изстрела си или пък бях объркал мерника. Както и да е, куршумът удари ниско и попадна в стомаха на мечката, вместо в гърдите ѝ. Ние шестимата наблюдавахме мечката с голям интерес и останахме с впечатлението, че мечката взе удара от куршума за нападение от страна на гуралата, защото, изправяйки се на задните си крака, тя захвърли гуралата и хукна да бяга по пътеката, ръмжейки ядосано. Когато минаваше на стотина метра под нас, изстрелях петия си и последен патрон и както установих по-сетне, куршумът бе минал през месестите части на задните ѝ крака.

Другарите ми отидоха да приберат двете гурали, а аз слязох да изследвам кървавите дири. Кръвта по пътеката показваше, че мечката е тежко ранена, но и при това положение пак беше опасно да я проследя с празна пушка, защото ѝ при най-добри условия мечките имат лош нрав, а когато са ранени, стават страшно неприятни. След като хората ми отново се върнаха при мен, събрахме се на кратък военен съвет. Лагерът беше шест километра далеч, а понеже вече беше два часа след обяд, не би било възможно да се донесат патрони и след това да проследим и убием мечката, ако искахме да се завърнем в лагера преди мръкване. Затова единодушно решихме веднага да подгоним раненото животно, като се опитахме да го довършим с камъни и с брадвата.

Склонът беше стръмен и почти гол и ако успеехме да нападнем мечката отгоре, имаше възможност да осъществим задачата си без

сериозен риск. Тръгнахме, като аз вървах напред, последван от трима души, а зад нас вървяха двамата, натоварени с гуралата на гръб. Когато пристигнахме на мястото, където бях изстрелял последния си куршум, видяхме повече кръв по пътеката и това много ни окуражи. Около двеста метра по-нататък кървавите дири водеха надолу в дълбока урва. Тук ние се разделихме, като двама души прекосиха на отвъдната страна, а собственикът на брадвата и аз останахме на отсамния склон. Хората с гуралата вървяха подир нас. По даден сигнал започнахме да се предвижваме напред и надолу по склоновете. На дъното на урвата на осемдесет метра под нас имаше гъст шубрак от недоразвит бамбук. След като хвърлихме камък в този шубрак, мечката се изправи и нададе яростен рев. Следната минута шест здрави мъже, плюли яко на петите си, бягаха право нагоре по склона. Съвсем не бях трениран в този вид спорт и когато по едно време се обърнах да видя дали мечката не ни догонва, видях за голямо свое успокоение, че тя бягаше също тъй бързо надолу, както ние бягахме нагоре по склона. Викнах на другарите си, бързо променихме посоката, втурнахме се с викове подире ѝ и скоро започнахме да я настигаме. Замеряхме я с камъни и на няколко пъти сполучихме да я ударим. След всеки удар мерачите надаваха радостен вик, а мечката ръмжеше ядовито. На един завой в урвата, където се налагаше да се движим по-внимателно, загубихме мечката от погледа си. Би било лесно да тръгнем по кървавите следи, но тук из урвата имаше много големи скали и мечката би могла да се скрие зад всяка. Затова, като оставихме двамата с товарите да си починат, тръгнахме да разузнаем положението по двете страни на урвата. Моят другар излезе напред, за да хвърли поглед надолу из урвата, а аз отидох вдясно, за да огледам една скалиста стена, която се спущаше на около осемдесет метра право надолу. Хванах се за едно дърво, надникнах в пропастта и видях мечката, легнала на тясна тераса на десет метра точно под мен. Взех камък, тежък около петнадесет килограма, приближих се пак до ръба на пропастта и с риск сам да се строполя надолу вдигнах с две ръце камъка над главата си и го запратих в пропастта.

Камъкът се удари в терасата на няколко сантиметра от главата на мечката, а тя стана и изчезна от погледа ми, за да се появи отново след минута по върха на склона. Гонитбата пак започна. Тук теренът бе сравнително по-гол и не толкова скалист и ние и четиримата, все добри

бегачи, без мъка успяхме да бягаме наравно с нея. Гонихме я така с всичка сила на повече от километър и половина, докато най-сетне задминахме гората и излязохме на терасовидните ниви. Дъждовете бяха изровили няколко канала и мечката се скри в един от тях.

Между всички нас само човекът с обезобразеното лице бе въоръжен и ние единодушно го избрахме за палач. Поласкан от избора ни, той се приближи предпазливо до животното и като замахна високо с излъсканата си брадва, я стовари върху черепа на мечката. Последва нещо съвсем неочаквано и невероятно. Острието на брадвата отскочи от черепа на мечката сякаш се бе ударило о някаква гумена топка и животното се изправи яростно на задните си крака. За щастие мечката не можа да използва благоприятния момент, когато ние, натрупани един до друг, при опита си да побегнем се изпопрепъвахме.

Голите ниви като че ли не се харесваха на мечката, та след като повървя малко надолу по канала, тя пак се скри. Сега бе мой ред да взема брадвата. Но мечката, след като веднъж я бяхме ударили, се пазеше и едва след много маневри успях да се добера на такова разстояние от нея, което ми позволяваше да ѝ нанеса удара. Когато бях момче, мечтата ми беше да стана дървар в Канада и така бях свикнал да боравя с брадва, че можех да разцепя на две дори кибритена клечка. Затова не се боях, както се боеше собственикът на брадвата, че тя ще ми се отплесне и ще се повреди от камъните, и в момента, в който се добрах до мечката, забих цялото острие в черепа ѝ.

Кожите на хималайските мечки се ценят твърде много от индийските планинци и собственикът на брадвата се почувства много горд, когато му казах, че може да задържи кожата и освен нея двоен дял от месото на гуралите, за което всичките другари му завидяха.

Оставих моята група, чийто брой се увеличаваше бързо от прииждащите селяни, да одерат и разделят лова помежду си, изкачих се в селото и посетих, както вече споменах, ранената млада жена за последен път. Този ден бях изморен много и ако човекоядецът бе ме посетил през нощта, сигурно щеше да ме заvari „задрямал на поста“.

Из пътя, по който бях дошъл в Далкания, трябваше на няколко пъти да се катеря по стръмни и голи върхове, та когато споменах на селяните за тези неудобства по пътя, те ме посъветваха да се върна през Хайра Хан. Ако мина през този път, трябваше само веднъж да се изкача до билото над селото, откъдето се слизаше все надолу до

Ранибаг, а оттам можех да завърша пътешествието си до Найни Тал с кола.

Още предишния ден бях предупредил моите хора да се приготвят за заминаване рано сутринта и малко преди изгрев-слънце, след като ги оставих да съберат багажа, се сбогувах с приятелите си в Далкания и тръгнах да изкача трикилометровата пътека, която извеждаше на горския път горе по билото. Пътеката, по която тръгнах, не беше същата, по която хората ми, а след тях и аз бяхме пристигнали в Далкания, а пътека, по която селяните минаваха на отиване и връщане от пазарищата в подножието на планинската верига. Тя извиваше из дълбоки урви, през гъсти дъбови и борови гори и непроходими шубраци.

От цяла седмица няхаме никакви сведения за тигрицата. Тази липса на новини ме караше да бъда двойно по-предпазлив и час след като тръгнах от лагера, пристигнах благополучно на една открита полянка на стотина метра от горския път.

Поляната имаше крушовидна форма и беше дълга около сто метра и широка петдесет метра, а в средата ѝ се намираще голяма локва от застояла дъждовна вода. Самбурски елени и друг дивеч пиеха вода от тази локва и се валяха в нея. Понеже ме интересуваха дирите около локвата, отклоних се от пътеката, която извиваше по левия край на поляната и минаваше покрай скалист връх, който достигаше до самия път. Когато се приближих до локвата, видях по меката земя покрай ръба на водата пресните стъпки на тигрицата. Тя се бе доближила до локвата от същата страна, откъдето идвах и аз, и, очевидно обезпокоена от мен, беше прекосила водата и навлязла в гъстите джунгли от дървета и храсти от дясната страна на поляната. Пропуснал бях великолепен случай, защото ако бях наблюдавал внимателно пред себе си, както наблюдавах назад, сигурно бих я видял, преди тя да ме види. Но макар че бях изпуснал един удобен случай, шансовете вече бяха на моя страна. Тигрицата ме беше видяла, иначе не би прекосила локвата, за да се укрие, както личеше от стъпките ѝ. Щом като ме е видяла, тя бе забелязала, че съм сам, и понеже без съмнение ме наблюдаваше от скривалището си, сигурно щеше да предположи, че и аз като нея ще отида до локвата да пия вода. Движенията ми до този момент бяха съвсем естествени и ако успеях да я накарам да мисли, че не подозирам присъствието ѝ, може би щеше да

ми се удаде втори случай да опитам щастието си. Наведох се, като наблюдавах много внимателно изпод шапката си, изкашлях се няколко пъти, поплясках из водата, а после, движейки се много бавно и събирайки сухи съчки из пътя, стигнах до подножието на стръмната скала. Тук накладох малък огън и като се облегнах на скалата, запалих цигара. Докато изпуша цигарата, огънят изгасна. После легнах на земята, облегнал глава на лявата си ръка, и поставих пушката до себе си на земята с пръст върху спусъка.

Канарата над мен бе твърде стръмна и никакво животно не можеше да се изкачи по нея. Трябваше да се пази само отпред и понеже гъсталаците от никоя страна не започваха на по-малко от двадесет метра, бях почти в безопасност.

През всичкото време не чух и не видях нищо, но при все това бях уверен, че тигрицата ме наблюдава. Периферията на шапката ми, която напълно закриваше очите, не ми пречеше да виждам и педя по педя разгледах внимателно джунглите пред себе си. Нямаше никакъв полъх на вятър и нито лист, нито тревица не се помръдваше. Хората ми, на които бях дал нареждане да вървят заедно и да пеят, докато ме настигнат на горския път, щяха да дойдат най-рано след час и половина; а през това време повече от вероятно е тигрицата да се покаже и да се опита да ме издебне или пък да скочи върху мен.

Има случаи, когато времето се влачи, а други, когато лети. Лявата ми ръка, на която бях подпрял глава, отдавна бе престанала да ме боли и изтръпна, но въпреки това песента на моите хора от долинката достигна до ушите ми прекалено бързо. Гласовете им ставаха все по-силни и скоро ги видях да свиват по един остър завой. Може би на същия завой ме бе видяла и тигрицата на връщане, след като бе пила вода. Още един неуспех, последният пропуснат случай през това ми пътешествие.

След като хората си починаха, изкатерихме се на пътя и извървяхме цели тридесет километра до горската хижа в Хайра Хан. Почти половин километър пътят минаваше през гола местност, а после навлезе в много гъста гора. Тук накарах групата да върви напред, а пък аз тръгнах подире им. Като извървяхме така около пет километра, на един завой видяхме човек, който беше седнал край пътя и пасеше говеда. Време беше да спрем, за да закусим, затова попитах човека къде има наблизко вода. Той ми посочи надолу по склона пред себе си и

каза, че там имало извор, от който селото му, което се намирало зад хълма, се снабдявало с вода. Нямаło обаче нужда да слизам чак долу за вода, защото, като продължим още малко пътя си, ще стигнем до един хубав извор на самия път.

Неговото село се намирало на горния край на долината, в която жената от Лохали бе убита миналата седмица, и той ни каза, че оттогава насам нищо вече не се е чуло за тигрицата, и добави, че вероятно сега вече животното се намирало на другия край на областта. Изясних му положението по този въпрос и му съобщих за пресните дири, които видях при локвата, и настоятелно го посъветвах да подбере говедата си и да се върне в селото. Говедата му, десетина на брой, пасяха ѝ се изкачваха към пътя и той ми каза, че щом опасат тревата до мястото, където беше седнал, ще си отиде. Подадох му цигара и го оставих, като го предупредих за последен път да се пази. Какво се е случило, след като си тръгнахме, научих от селяните, когато няколко месеца по-късно посетих за втори път тази област.

Когато човекът същия ден се прибрал у дома си, разказал на насъбралите се хора за нашата среща и как съм го предупредил и добавил, че след като сме свили по завоя на около сто метра от него, той започнал да си пали цигарата, която му дадох. Духал вятър и за да запази пламъка на кибритената клечка, навел се напред и в това положение бил грабнат изотзад за дясното рамо и издърпан назад. Първата му мисъл била за хората, които току-що си били заминали, но за нещастие те не чули неговия вик за помощ. Помощта обаче била наблизко, защото, щом чули вика му, примесен с ръмженето на тигрицата, говедата се спуснали към пътя и изгонили тигрицата. Рамото и ръката му били счупени. Той успял с голяма мъка да се качи на гърба на един от своите спасители и последван от останалото стадо, се добрал до дома си. Селяните превързали раните му, доколкото могли, и го отнесли на пет километра оттам право в Халдуанската болница, където скоро след като го приели на лечение, починал.

Когато Атропос, която реже конците на живота, пропусне някой конец, тя прерязва друг вместо него, а ние, които не знаем защо е пропуснала единия конец, а е прерязала другия, наричаме това съдба, късмет и пр. Цял месец живях в отворена палатка на сто метра от най-близкото до мен живо човешко същество. От изгрев до залез-слънце скитах из джунглите и на няколко пъти се преобличах като жена да

кося трева из такива места, гдето никой жител не се осмеляваше да отиде. През това време човекоядецът вероятно бе пропуснал много случаи да ме хване, а сега, правейки последно усилие да ме залови, съвсем случайно се натъкна на този нещастен човек и го погуби.

Следващата година през февруари се завърнах в Далкания. След заминаването ми миналото лято тигрицата изяла много човешки същества и ранила още повече из едно широко пространство. Тъй като не беше известно къде се крие и вероятността да я срещне човек беше навсякъде еднаква, реших да се върна и установя лагера си в това селище, чиято околност ми беше вече позната.

При пристигането ми в Далкания ми казаха, че една крава била убита предишната нощ на хълма, по който бяхме гонили мечката. Хората, които пасяха говедата, бяха положителни, че животното, което видели, че удушва кравата, било тигър. Жертвата лежеше до храстите на границата на една изоставена нива и се виждаше ясно от мястото, където опъваха палатката ми. Над жертвата се виеха орли — лешояди, а като погледнах с бинокъла, видях още няколко лешояда, кацнали на едно дърво вляво от мъртвата крава. От обстоятелството, че жертвата лежеше на открито и че лешоядите не се спускаха върху нея, заключих, че кравата беше убита от леопард и че леопардът е залегнал и дебне близо до своята жертва.

Земята под нивата, в която лежеше кравата, беше много стръмна и обрасла с гъст храсталак, а понеже човекоядецът все още се скиташе из тези места, не бе разумно да се приближи човек от тази страна. Отдясно имаше тревист склон, но теренът тук бе твърде гол, за да ми позволи да се доближа незабелязано до убитата крава. Дълбока, гъсто обрасла с дървета урва, която почваше близо до билото на върха, се спущаше право надолу до река Нандур и минаваше недалеч от кравата. Дървото, на което бяха накацали лешоядите, се издигаше на края на тази урва. Реших да се доближа по нея. Докато правех планове как ще издебна леопарда с помощта на селяните, които познаваха всяка педя земя, хората ми приготвиха чая. Денят вече преваляше, но ако бързах, щях да имам достатъчно време да разгледам мястото около убитата крава и да се върна в лагера преди мръкване.

Преди да тръгна, дадох нареждане на хората си да внимават. Ако, след като чуят изстрел, те ме видят на откритото място до жертвата, трима или четирима от тях трябваше веднага да тръгнат от лагера и

като минат по откритото място, да дойдат при мен. От друга страна, ако не ме чуят да стрелям и не се завърна до сутринта, трябваше да организират група, която да претърси местността.

Урвата беше обрасла с малинови храсти и осеяна с големи канари и тъй като вятърът духаше надолу по хълма, напредвах бавно. След като се изкатерих по стръмния склон, най-сетне стигнах до дървото, на което бяха кацнали лешоядите, само за да констатирам, че оттук кравата не се виждаше. Когато гледах запустялата нива през бинокъла, стори ми се съвсем права, а всъщност беше с формата на полумесец и в най-широката си част имаше десет метра, а към краищата се изостряше. Външната ѝ страна граничеше с гъсти шубраци, а хълмът се спущаше стръмно надолу от вътрешната ѝ страна. От мястото, на което бях застанал, се виждаха само две трети от нивата, а за да видя останалата трета, в която лежеше кравата, трябваше или да обиколя отдалеч и да се приближа отдясно, или пък да се покатеря на дървото, на което бяха накацали лешоядите.

Избрах последното. Според моите пресмятания кравата бе на двадесетина метра от дървото, а много вероятно бе животното, което я е удушило, да се намира на още по-малко разстояние от мен. Невъзможно постижение би било да се изкача на дървото, без да обезпокоя звяра, и не бих се опитал да сторя това, ако не бяха лешоядите. До този момент на дървото се насъбраха около двадесет птици и броят им се увеличаваше от нови пришълци. Понеже мястото, на което можеха да накацат по горните клони, беше ограничено, те пляскаха с криле и вдигаха голяма врява. Дървото беше надвесено над хълма и на близо три метра над земята един голям клон се издаваше над стръмния склон. Понеже пушката ми пречеше, с голяма мъка се докопах до този клон. Почаках лешоядите отново да се скарат, а после тръгнах по клона — трудно еквилибристично постижение, при което едно подхлъзване или погрешна стъпка означаваше да се строполя от тридесетина метра върху скалите под мен. Добрах се до един чатал и седнах.

Кравата, от която беше изядена само малка част, сега се виждаше много добре. След като престоях в това твърде неудобно положение десет минути, два лешояда, които се въртяха наоколо, понеже не бяха сигурни как щяха да бъдат посрещнати на дървото, кацнаха на нивата недалеч от кравата. Още не кацнали, те пак се вдигнаха във въздуха и в

същия миг храсталакът от отсамната страна на жертвата, тази, на която се намирах аз, се раздвижи леко и от него изскочи прекрасен мъжки леопард.

Хора, които не са виждали леопард сред природата, не могат да имат представа за грацията на движенията и за красотата на багрите на това най-грациозно и най-красиво животно на индийските джунгли. Неговата привлекателност при това не засяга само външния му вид, защото, като се вземе пред вид теглото му, леопардът не отстъпва по сила на никой друг звяр и е извънредно смел. Да се класифицира такова животно като гад, както правят в известни части на Индия, е престъпление, което могат да извършат хора, познаващи леопарда само по мизерните, недохранени и проскубани екземпляри из зоологическите градини.

Но колкото и да бе красив застаналият пред мен леопард, животът му бе обречен, защото той бе започнал да дави говеда, а при последното си посещение аз обещах на хората от Далкания и другите околни села да ги отърва от този техен по-малък неприятел, стига да ми се удаде случай. А сега този случай ми се удаде.

От много неразбираеми неща, които човек среща в живота, най-мъчно може да се обясни как понякога нещастieto преследва дадено лице или семейство. Да вземем например собственика на кравата, до която убих леопарда. Той бе момче на осем години — дете, останало само на света. Две години преди това майка му, като излязла да коси трева за кравата, била удавена и изядена от човекоядеца, а след дванадесет месеца същата съдба постигнала и баща му. Няколкото съдове, които притежавало семейството, били разпродадени, за да се изплати малкият дълг, останал от бащата, и синът започнал жизнения си път като собственик на една крава. Тази именно крава бе избрал леопардът от цяло стадо от двеста или триста глави селски добитък и я удушил. (Страхувам се, че опитът ми да зарадвам в случая едно разбито сърце, не се оказа много сполучлив, защото, макар че новата червена крава, която купих на момчето, бе хубаво животно, тя не можеше да го утеши за загубата на бялата крава, с която то другаруваше цял живот.)

Човекът, който бях натоварил да се грижи за моите млади биволчета, ги беше гледал добре, а на другия ден след моето

пристигане започнах да ги извеждам и връзвам навън, макар, че нямах надежда да успея да подмамня тигрицата с тях.

На осем километра надолу по долината на река Нандур в подножието на стръмен скалист връх, висок около триста метра, се гушеше малко селце. Край това селце човекоядецът напоследък удавил четирима от жителите му. Скоро след като убих леопарда, дойде делегация от селцето да ме моли да пренеса лагера си от Далкания на едно място, което те ми бяха избрали край тяхното село. Казаха ми, че тигърът често се мяркал по стръмните скали над селото и че леговището му по всяка вероятност било в някоя от многобройните пещери по предната част на стръмния скалист връх. Те казаха, че същата сутрин няколко жени, които излезли да косят трева, видели тигъра. Селяните сега били изпаднали в ужас и от страх не смеели да се покажат от къщите си. Обещах им, че ще направя всичко, за да им помогна. Рано на другия ден излязох, покатерих се на една височина срещу селцето и цял час и нещо наблюдавах с бинокъла си стръмния скалист връх. След това прекосих долината и през много дълбока урва се изкачих на върха над селото. Тук бе много трудно да се върви и теренът никак не ми хареса, защото освен опасността да се падне, при което човек неминуемо ще си счупи врата, съществува и опасността да бъде нападнат на терен, където не е възможно да се защити.

До два часа след обяд разгледах такава голяма част от скалистия връх, че цял живот вече не ще помисля за подобно разузнаване. Бях се упътил нагоре по долината към своя лагер, когато, преди да започна изкачването към лагера си, се обърнах назад и видях, че към мен тичат двама души от посока на селцето, което преди малко напуснах. Когато ме настигнаха, те казаха, че един тигър току-що удавил малко биче в дълбоката урва, по която се бях изкачвал рано сутринта. Казах на един от двамата да продължи напред, да отиде в лагера и да съобщи на слугата ми да ми изпрати малко чай и малко храна, а после, придружен от другия човек, се върнах обратно по същия път през долината.

Урвата, в която беше убито младото биче, бе дълбока около седем метра и широка тридесет метра. При нашето приближаване във въздуха се вдигнаха много лешояди, а когато пристигнахме до убитото животно, констатирах, че лешоядите го бяха очистици, като бяха оставили само кожата и костите му. Мястото, където лежеше трупът на животното, се намираше само на тридесет метра от селото, но нямаше

как да се изкачим по стръмния скат, та водачът ми ме отведе на половин километър надолу по урвата, дето я пресичаше една пътека за говеда. Преди да ни изведе в селото, тази пътека се изкачваше горе и извиваше през гъсти нискостъблени джунгли. Когато пристигнахме в селото, казах на главатаря, че лешоядите са изяли удавеното животно, и го помолих да ми намери един млад бивол и късо, но здраво въже. Докато се намери това, двама от моите хора пристигнаха от Далкания с храната, която бях поръчал.

Слънцето вече клонеше към залез, когато отново навлязох в урвата, последван от няколко души, които водеха един немирен млад бивол. Главатарят ми го купил от съседно село. На четиридесет метра от лобното място на бичето имаше борово дърво, което пороите бяха свлекли от горния връх; единият му край се бе забил дълбоко в склона на урвата. Завързахме биволчето много здраво за издадения край на бора и селяните си отидоха. Наоколо нямаше никакви дръвчета и единственото място, където можех да залегна, беше тясната тераска в скалите на онази страна на урвата, която беше откъм селото. С голяма мъка успях да се изкача на тази тераска, широка около шестдесет сантиметра и дълга метър и половина, на височина около три метра от долния край на урвата. Малко под тераската скалата се вдълбаваше навътре и образуваше дълбок заслон, който не се виждаше от тераската. Тя бе наклонена надолу под неудобен ъгъл и когато седнах на нея, по неволя трябваше да бъда с гръб към мястото, откъдето очаквах да се появи тигърът. Вързаният бивол бе на двадесет и пет метра вляво пред мен.

Слънцето бе вече залязло, когато биволът скочи на крака и се обърна с лице нагоре към урвата, а следващата минута оттам се отърколи камък. Беше ми невъзможно да стрелям в посоката, от която се чу шумът, и за да не се издам, седях напълно неподвижен. След малко биволът постепенно се обърна наляво, така че заста на лице с лице срещу мен. Неговото държане сочеше, че това, от което се боеше — а личеше, че бе уплашен, — се намираше в кухнята под мен. Изведнъж непосредствено под мене се показва главата на тигър. Само в случай на крайна нужда е оправдателно човек да стреля в главата на тигър, а всяко движение от моя страна би могло да издаде присъствието ми. В продължение на една или две дълги минути главата му стоя съвсем неподвижна, а после, втурвайки се стремглаво

напред, с голям скок тигърът се озова върху бивола. Биволът, както вече казах, беше обърнат с лице към тигъра и за да избегне фронталното нападение, при което съществуваше възможност да се надене на рогата на бивола, тигърът се устреми към лявата му страна и го нападна отстрани под прав ъгъл. Тигърът не направи никакво второ усилие да ухапе по-здраво бивола. Не забелязах никаква борба и не се чу никакъв друг звук, освен сблъскването на две тежки тела, след което биволът лежеше съвсем неподвижен, а тигърът го беше ухапал за шията и лежеше отчасти върху него.

Общо разпространено е вярването, че тигрите давят, като нанасят съкрушителен удар по врата. Това не е вярно. Тигрите давят със зъбите си.

Дясната страна на тигъра бе откъм мен и като се прицелих внимателно с 0,275-калибрената си пушка, с която се бях въоръжил сутринта, гръмнах. Тигърът пусна бивола и без да издаде звук, се обърна, скочи нагоре по урвата и изчезна от погледа ми. Бе явно, че не го бях улучил. Не можах да си обясня защо. Ако тигърът не ме бе видял и не бе забелязал огъня от пушката, можеше да се върне отново. Затова напълних отново пушката и продължих да чакам.

Биволът лежеше неподвижно, след като тигърът го пусна. Това ме накара да се съмнявам, че съм застрелял него вместо тигъра. Изминаха десет, петнадесет минути, когато главата на тигъра се показва за втори път от кухнята под мен. Пак настъпи дълга пауза, а след това много бавно тигърът се показва цял, отиде до бивола и застана да го наблюдава. Сега, когато имах за прицел цялата дължина на гърба му, нямаше да сбъркам. Прицелих се много внимателно и натиснах спусъка, но вместо да падне мъртъв, което очаквах, тигърът скочи бавно вляво и се втурна по една малка странична урва, като разбутваше камъните при изкачването си по стръмния склон.

Два изстрела, дадени при относително добро осветление и на разстояние от двадесет и пет метра, изстрели, които селяните от близките села, отстоящи на цели километри наоколо, бяха чули с трепет и надежда, а всичко, което можех да им покажа, бе един, доста вероятно и два куршума в мъртвия бивол. Явно бе, че или очите ми изневеряваха, или при изкачването на скалата бях изкривил мушката. Започнах да изпробвам зрението си по разни дребни предмети и установих, че на очите ми нямаше нищо, а един поглед върху цевта ми

показа, че и мерникът, и мушката бяха върху местата си. Така че единствената причина, на която оставаше да отдам несполуката си с тигъра, бе лошата стрелба.

Нямаше никакви изгледи тигърът да се върне трети път, а дори и да се върнеше, не бих спечелил нищо, защото при лошата вече светлина можех най-много да го нараня, щом като не можах да го убия, докато светлината беше добра. При това положение нямаше смисъл да стоя повече на тераската.

Дрехите ми още бяха влажни от усилията ми през деня, духаше студен вятър, който обещавахе да стане още по-студен, късите ми панталони бяха от тънък конопен плат, скалата беше корава и студена, а в селото ме чакаше чаша горещ чай. Но колкото и да бяха основателни тези съображения, имаше друго, още по-убедително съображение, поради което трябваше да остана на мястото си — тигърът — човекоядец. Вече беше съвсем тъмно. Оттук до селото трябваше да извървя половин километър път из осеяна с едри камъни урва по пътека, която извиваше из гъсти шубраци. Освен подозренията на селяните, че тигърът, който бяха видели предишния ден и по който очевидно току-що бях стрелял, е именно тигър-човекоядец, аз не знаех нищо положително относно неговото местонахождение. И макар че тигрицата можеше в този момент да се намира на сто километра оттук, еднакво вероятно бе и това да ме наблюдава от петдесет метра. Така че колкото и неудобно да бе мястото ми, благоразумието диктуваше да остана там.

Когато дългите часове бавно се затъркаляха един подир друг, започнах да си казвам с огорчение, че ловът на човекоядци през нощта не е всъщност привлекателен спорт и че ако не успеях да убия това животно денем, най-добре би било да го оставя да си умре от старост. Моето кисело настроение се засили, когато измръзнал и вдървен, започнах да се смъквам надолу, след като се развидели достатъчно и можеше вече да се стреля. При това се подхлъзнах по овлажнената от росата скала и завърших слизането си размахал крака във въздуха. За щастие паднах върху пясък, без да се нараня или да повредя пушката си.

Заварих цялото село в движение, макар че беше рано, и скоро станах център на малка тълпа хора. В отговор на нетърпеливите им

въпроси можах само да им кажа, че съм стрелял по въображаем тигър с халосни патрони.

Седнал край буен огън, изгълтах чаша чай и огънят успя да посгрее и тялото, и душата ми. Придружен от повечето мъже и всички момчета на селото, изкачих се на една скала, издадена над урвата точно над мястото на нощното ми приключение. Обясних на насъбралата се тълпа как тигърът се появи от кухнята под мен, как скочи върху бивола и как, след като гръмнах, той избяга там, в онази посока, и когато показах нагоре по урвата, разнесе се възбуден вик:

— Гледай тук, сахиб, ето го тигъра, мъртъв!

Очите ми бяха изморени от нощното бдение, но и след като погледнах наоколо, а после пак нататък не можеше да се отрече фактът, че тигърът лежеше там мъртъв. На много естествения въпрос, защо след около двадесет или тридесет минути бях стрелял втори път, отговорих, че тигърът се бе появил втори път от същото място и че стрелях по него, след което той пак избяга нагоре, ей по онази страна на урвата. И ето, отново се чуха викове, към които се присъединиха надошлите сега жени и деца:

— Гледай, сахиб, ето още един мъртъв тигър!

И двата тигъра изглеждаха еднакви на ръст, и двата лежаха на около петдесет метра от мястото, гдето ги бях застрелял.

Разпитах селяните за този втори тигър, но те отговориха, че когато били удавени хората, както и предишния ден при удушването на бичето, видели само един тигър.

Сезонът, когато тигрите се разгонват, е разтеглив и трае от ноември до април. Човекоядката, ако действително единият от убитите тигри бе тигрицата-човекоядка, очевидно си бе намерила другар.

Открихме път към урвата надолу по стръмния скалист склон наоколо седемдесет метра от мястото, гдето бях залегнал, и последван от цялото население на селото, минах покрай мъртвия бивол и отидох там, където лежеше първият тигър. Като се приближавах, в мен проблесна лъч от надежда, защото убитият тигър бе стара тигрица. Подадох пушката си на един човек до мен и коленичих да изследвам краката ѝ. Миналия път, когато тигрицата се бе опитала да издебне жените — жътварки, тя бе оставила ясни дири край нивата. Тогава за пръв път видях дирите на човекоядца и ги изследвах много внимателно. По тях дойдох до заключението, че тигрицата е много

стара, защото краката ѝ се бяха сплескали от старост. Стъпалата на предните ѝ лапи бяха дълбоко нагърчени и дълбока гънка минаваше напреки през ходилото на дясната ѝ предна лапа, а пръстите ѝ бяха толкова удължени, че никога не бях срещал подобна тигърска лапа. По тези отличителни белези, лесно би било да разпозная човекоядеца, дори измежду сто мъртви тигъра. За голямо съжаление установих, че животното, проснато пред мен, не бе тигрицата-човекоядка. Когато съобщих това на насъбралата се тълпа хора, неодобрително мърморене се разнесе от всички страни. Възражиха ми, че сам аз при по-раншното си посещение съм заявил, че човекоядецът бил стара тигрица, и ето на, тъкмо такъв звяр бях убил сега на няколко метра от мястото, където само преди няколко дни били удавени четирима жители на селото. Срещу такова убедително доказателство колко пари стрували краката на животното, като че ли краката на всички тигри не били еднакви.

Вторият тигър при това положение би могъл да бъде само мъжки. Докато се приготвявах да одера тигрицата, изпратих няколко души да го донесат. Страничната урва беше стръмна и тясна и вторият тигър, великолепен мъжки екземпляр, бе поставен до тигрицата в сред много викове и смях.

Одирането на тези тигри, умрели преди четиринадесет часа, под прежурящото гърба ми слънце и в присъствието на постоянно увеличаващата се тълпа, която се блъскаше да гледа, бе една от най-неприятните работи, с която въобще съм се нагърбвал. Рано след обяд привърших работата си и завързах добре кожите, за да могат хората ми да ги носят. Готов бях да потегля на осемкилометровото си пътешествие до моя лагер.

Сутринта бяха надошли главатарии и селяни от съседните села. Преди да си тръгна, аз ги предупредих, че Чоугарският човекоядец още не е убит и че ако отслабят предохранителните мерки, ще дадат само възможност на тигрицата да продължи да върши своите пакости. Ако бяха послушали това мое предупреждение, човекоядецът не би взел толкова жертви, колкото взе през следващите месеци.

Не се получиха повече новини за човекоядеца, та след като престоях няколко седмици в Далкания, си заминах, за да се явя на срещата с областните власти в терая^[7].

През март 1930 година нашият областен комисар Вивиан обикаляше царството на човекоядеца. На 22 април същия месец той ми писа писмо, с което настоятелно ме молеше да отида в Кала-Агар, където казваше, че ще остане да ме почака, докато пристигна.

Разстоянието от Найни Тал до Кала-Агар е близо осемдесет километра и два дни след като получих неговото писмо, се озовах в горската хижа на Кала-Агар тъкмо по време на закуската. Тук бяха отседнали Вивиан и съпругата му.

Докато закусвахме, семейство Вивиан ми съобщиха, че пристигнали в хижата на 21 т.м. след обяд и докато си пиели чая на верандата, им съобщили, че една от шестте жени, които косели трева около хижата, била убита и отвлечена от човекоядеца. Всички грабнали набързо пушките си, а Вивиан, придружен от няколко свои чиновници, проследил дирите на влачената от тигъра жена и я намерили мъртва под един храст в подножието на един дъб. След това и аз разгледах мястото и установих, че при приближаването на Вивиан и неговите хора тигрицата е избягала надолу по склона, а след това през цялото време стояла в един малинов храсталак на четиридесет метра от убитата жена. Тогава поставили на дъба махан за Вивиан, а така също още два на други дървета край горския път за двамата от неговите чиновници. Горският път минаваше на двадесет и пет метра от убитата жена. Когато махалите били готови, Вивиан и другарите му се покачили там и стояли на пост през цялата нощ, обаче нито чули, нито видели тигрицата.

На другата сутрин тялото на жената било вдигнато, за да бъде изгорено. Завързали млад бивол на около половин метър от хижата и през нощта тигрицата го удушила. На следната вечер Вивианови стояли и вардили до бивола. Нямало луна, но тъкмо когато започнало да се смрачава и предметите добили неясни очертания, те чули и после видели как едно животно се приближило до бивола, но в здрачината погрешно го взели за мечка. Ако не бяха сторили тази нещастна грешка, благородните им усилия на ловци положително биха се увенчали с убиването на човекоядеца, защото и Вивиан, и съпругата му са добри стрелци.

На 25 март Вивиан и съпругата му си заминаха от Кала-Агар, а през деня пристигнаха от Далкания моите четири биволчета. Тъй като бе явно, че тигрицата сега е склонна да се полъгва по такава стръв,

завързах ги на известно разстояние едно от друго по горския път. Три нощи подред тигрицата минаваше на около метър от биволите, без да ги докосне, а на четвъртата нощ биволът, вързан най-близо до хижата, беше удушен. Когато на другата сутрин разгледах убитото животно, констатирах с разочарование, че то е удавено от двата леопарда, които по-предишната нощ бях чул да реват над хижата. Не желаех да стрелям из тази местност, защото се боях да не прогоня тигрицата, но явно бе, че ако не убиех леопардите, те щяха да изядат останалите три бивола. Затова издебнах двата леопарда, докато се препичаха на слънцето върху големите скали над убитото животно, и ги убих.

Горският път от Кала-Агарската хижа върви няколко километра на запад през великолепни борови, дъбови и рододендронови гори и в тях в сравнение с останалата част на Кумаон се намира твърде много дивеч, като самбурски елени, какари и диви свине, независимо от безбройните птици. На два пъти ми се стори, че тигрицата бе убила самбурски елени в тази гора и макар и в двата случая да успях да открия окървавеното място, където бяха удавени животните, не можах да намеря нито едното, нито другото убито животно.

Следващите две седмици, докато беше светло, прекарвах по цял ден из горския път, по който никой, освен мен не минаваше, или в джунглите. През цялото време само два пъти успях да се добера до тигрицата. Първия път се бях спуснал надолу до едно усамотено село на южната страна на Кала-Агарската планинска верига, напуснато от обитателите си миналата година поради пакостите на човекоядеца. На връщане бях тръгнал из една пътека за говеда, която минаваше над планината и надолу по дясната ѝ страна към горския път. Тъкмо когато наближавах едни скали, почувствувах, че ме дебне някаква опасност. Разстоянието от билото до горския път бе около триста метра. Пътеката, която минаваше по билото, се спущаше стръмно надолу няколко метра, а после извиваше вдясно и продължаваше диагонално по хълма около стотина метра. Скалите бяха почти в средата на това протежение на пътеката от дясната ѝ страна. Оттатък скалите пътеката извиваше вляво с остър завой, а на сто метра по-долу с още един остър завой излизаше на горския път.

Много пъти бях минавал по тази пътека, но сега за пръв път се колебаех да мина край скалите. За да ги избягна, трябваше или да извървя няколкостотин метра през ниски храсти, или пък да обиколя

далеч над тях. Първото би ме изложило на голяма опасност, а за второто нямаше време, защото слънцето клонеше на залез, а имах да вървя още три километра път. И тъй по неволя трябваше да мина край скалите. Вятърът духаше нагоре по хълма, затова нямаше защо да се боя от храстите от лявата страна на пътеката и можех да съсредоточа цялото си внимание върху скалите отдясно. На тридесет метра по-долу щях вече да съм преминал опасното място. Извървах това разстояние стъпка по стъпка, движейки се встрани с лице, обърнато към скалите, и с насочена към тях пушка — странен начин на движение, ако имаше кой да ме наблюдава.

На тридесет метра над скалите се намираше гола поляна, която започваше от дясната страна на пътеката, простираше се нагоре по хълма на петдесет или шестдесет метра и се закриване от скалите от една ивица храсти. На тази поляна пасеше какар^[8]. Аз го забелязах, преди той да ме види, и го наблюдавах с крайчеца на окото си. Щом ме забеляза, той вдигна глава, но понеже не гледах към него, а вървах бавно напред, застана като замръзнал на мястото си, както правят тези животни, когато смятат, че не ги вижда човек. Като пристигнах на острия завой, видях, че какарът бе навел глава и продължаваше да пасе.

След като отминах завоя и повървах малко, какарът хуква с всичка сила нагоре по склона, лаейки истерично. С няколко бързи крачки се озовах обратно на завоя тъкмо навреме, за да забележа едно раздвижване в храстите на долната част на пътеката. Очевидно беше, че тигрицата е видяла какара, а единственото място, където би могла да го види, беше пътеката. И птица би могла така да раздвижи храстите, но можеше да бъде и тигрицата. Във всеки случай, преди да продължа пътя си, трябваше малко да разузная положението.

Малка вадичка, която се процеждаше под скалите, бе овлажнила червената глина на пътеката и я правеше идеален фон за отпечатването на стъпки. В тази влажна глина и аз бях оставил дири, а върху тези дири сега видях съвсем пресни отпечатащи от краката на тигрицата на онова място, откъдето тя е скочила и ме бе проследила, но какарът я видя и нададе своя тревожен вик; тигрицата бе свила от пътя и бе навлязла в храстите там, където те се бяха раздвижили. Тигрицата без съмнение познаваше всяка педя земя и понеже не ѝ се бе удал случай да ме удави при скалите, а след като възможността да ме нападне на

острия завой бе осуетена от какара, тя сега вероятно се промъкваше из гъстите храсталаци, за да се опита да ми пресече пътя на втория завой.

Не беше благоразумно да продължа пътя си по пътеката, затова последвах какара нагоре по поляната и свих вляво. Проправих си път надолу и през едно голо място излязох на горския път. Ако беше достатъчно светло, струваше ми се, че бих могъл да бутна тигрицата в гроба, който ми копаяше, защото положението, след като тя излезе от скалите, бе вече изцяло в моя полза. Познавах терена също тъй добре като нея, а докато тя нямаше основание да подозира какви бяха намеренията ми спрямо нея, аз имах предимството да зная много ясно какви бяха нейните намерения спрямо мен. Обаче, при все че положението ми беше благоприятно, не можах да го използвам поради късния вечерен час.

Споменах някъде другаде за онова чувство, което ни предупреждава за грозяща опасност, и няма да коментирам повече въпроса. Само ще добавя, че това чувство е много реално и че аз не зная и затова не мога да обясня какво го туря в действие. В конкретния случай нито бях чул, нито видял тигрицата, нито пък някакво животно или растение ми бе подсказало нещо за присъствието ѝ, а при все това знаех без сянка от съмнение, че е залегнала и ме чака в скалите. Този ден скитах из планината няколко часа; избродих километри разстояние из джунглите с неотслабваща предпазливост, но нито за момент не се почувствувах разтревожен. А после, след като преминах билото и съгледах скалите, почувствувах изведнъж, че в тях се крие опасност, която ме застрашава, и това мое чувство се потвърди няколко минути след предупредителния вик на какара, отправен към обитателите на джунглите, и от факта, че намерих отпечатъците от краката на човекоядеца върху собствените си стъпки.

На моите читатели, които са имали търпението да ме придружат дотук в разказа ми, бих желал да дам ясно и подробно описание на първата си и последна среща с тигрицата.

Срещата ни стана в ранния следобед на 11 април 1930 година, деветнадесет дни след пристигането ми в Кала-Агар.

Този ден бях излязъл два часа след обяд, за да завържа трите си биволчета на избрани места по горския път, когато на едно място на километър и половина от хижата, дето пътят минава по един връх и води от северния към западния склон на Кала-Агарската планинска

верига, се натъкнах на голяма група хора, които бяха ходили да секат дърва за горене. В тази група имаше един старец, който, като ми посочи надолу по хълма младата дъбова горичка на около петстотин метра от нас, каза, че именно в тази горичка човекоядецът преди месец удавил единствения му син — осемнадесетгодишно момче. Не бях слушал разказа на бащата и затова, докато седяхме край пътя и пушихме, той ми разказа своята история, показва ми и лобното място на момчето, където останките му били намерени на следния ден. За смъртта на сина си старецът упрекваше групата от двадесет и пет души, излезли този ден да секат дърва, като твърдеше с дълбоко огорчение, че хората избягали и оставили тигъра да удуши момчето. Някои от селяните, насядали около мен, бяха участвували в тази група и те ревностно отхвърляха всякаква отговорност за смъртта на момчето, като го обвиняваха, че то станало причина за настъпилата суматоха, понеже изпищяло, като чуло, че тигърът реве, и викнало на всички да бягат и да се спасяват. Това обаче не задоволяваше стареца. Той поклати глава и каза: „Вие сте възрастни мъже, а той бе дете и при все това избягахте, като го оставихте да загине“.

Съжалявах, че бях задал въпроси, които предизвикаха този разгорещен спор. За да успокоя стария човек, без да имам някаква конкретна полза, му казах, че ще завържа един от биволите си близо до мястото, което той посочи, че там бил умъртвен синът му.

И тъй, след като дадох на селяните да закарат двата бивола в хижата, тръгнах, последван от двама мои хора, които водеха другия бивол.

Една пътека, която започваше близо до мястото, където бяхме седнали, се спущаше по склона до долината и с криволичене се изкачваше по отсрещния, обрасъл с борове скат, за да излезе на горския път на три километра по-нататък. Пътеката излизаше на гола полянка, граничеща с дъбовата горичка, в която бе удушено момчето. На тази полянка от тридесет квадратни метра имаше самотно младо борче. Аз го отрязвах, завързах бивола за прерязаното стъбло, натоварих един от хората си да му нареже малко трева, а другия човек, Мадхо Синг, който през голямата война е служил в Гарвалийския полк, а сега служеше в Гражданските пионерни дружини на съединените провинции, изпратих да се качи на един дъб, да започне да удря по някой сух клон с тъпото на брадвата и да вика с всички сили, както

правят планинците, когато режат шума за говедата си. След това заех позиция на скалата, висока около метър и половина, на долния край на голата полянка. Зад скалата хълмът се спущаше стръмно надолу към долината и бе гъсто обрасъл с дървета и шубраци.

Човекът, оставен на полянката, бе занесъл няколко шепи трева до бивола, а Мадхо Синг, който беше вече на дървото, ту пееше, ту викаше с всичка сила, докато аз стоях на скалата и пуших, хванал пушката под лявата си мишница. Изведнъж усетих, че човекоядецът се беше появил. Кимнах настоятелно на човека, който стоеше на полянката, да дойде при мен, изсвирих, за да привлече вниманието на Мадхо Синг, и му направих знак да мълчи. От три страни полянката беше гола. Мадхо Синг стоеше на дървото вляво пред мен, човекът, който косеше трева, стоеше точно пред мен, а биволът, който сега проявяваше признаци на тревога, стоеше пред мен вдясно. Тигрицата при това положение не би могла да се появи, без да я видя, а понеже вече се бе приближила, имаше само едно място, където би могла да бъде сега, и то бе зад гърба ми непосредствено под мен.

Още като заемах позиция на скалата, забелязах, че задната страна на скалата беше стръмна и гладка, че се спущаше надолу по хълма на два и половина — три метра и че долната ѝ част бе покрита с гъсти шубраци и малки борови фиданки. Би било трудно, но все пак възможно тигрицата да се е покатерила по канарата и аз се чувствавах сигурен само защото бях уверен, че ще я чуя из шубраците в случай, че направи такъв опит.

Не се съмнявам, че тигрицата, привлечена от шума, който вдигаше Мадхо Синг, бе дошла до канарата и че именно когато е гледала нагоре към мен и е разсъждавала каква следваща стъпка да предприеме, аз бях почувствал присъствието ѝ, фактът, че се обърнах, и обстоятелството, че мъжете се умълчаха, може би са я озадачили. Във всеки случай след няколко минути чух, че се счупи сухо клонче малко надолу по склона. След това чувството на безпокойство ме напусна и напрежението отслабна. Пропуснат случай! Но все още имаше голяма вероятност да ѝ отправя един куршум, защото без съмнение тя скоро щеше да се върне и като види, че ни няма, може би щеше да се задоволи с това да удуши бивола. До смрачаване имаше още четири или пет часа и ако прекося долината и се изкача на отсрещния склон, бих могъл да наблюдавам целия хълм, на който бе

вързан биволът. Изстрелът, който евентуално бих й отправил, би бил далечен, на разстояние от двеста до триста метра, но 0,275-калибрената пушка биеше точно. Дори и само да наранях тигрицата, щяха да останат кървавите й дири, по които да я намеря. А това би било все пак по-добро, отколкото да се лутам като сляп подир нея из стотици квадратни километри джунгли, както правех от месеци насам.

Присъствието на двамата мъже ме затрудняваше. Да им кажа да се върнат сами в хижата, би значело да ги изложя на смъртна опасност, затова по неволя ги оставих при себе си.

Вързах бивола за пъна така, че тигрицата да не може да го отнесе, отдалечих се от голата полянка и излязох на пътеката, за да изпълня гореописания план, като се опитам да застрелям тигрицата от отсрещния хълм.

След като извървах стотина метра по пътеката, дойдох до едно дърво. По дясната му страна пътеката навлизаше в много гъсти шубраци и понеже не бе разумно да навлизам из такива гъсталаци, когато подире ми вървяха двама души, реших да тръгна по дерето, да сляза по него до мястото, където то се съединяваше с долината, да си проправам път нагоре по долината и да се върна на пътеката от другата страна на гъсталака.

Дерето беше широко около десет метра и дълбоко около метър и половина, като се спуснах в него, един чухал хвъркна от скалата, на която случайно си бях облегал ръката. На мястото, от което изхвъркна птицата, видях две яйца. Тези яйца, жълти като слама и с много кафяви петна, имаха съвсем странна форма — едното дълго и много заострено, а другото валчесто като топче за игра. Тъй като в колекцията ми липсваха чухалови яйца, реших да прибавя тези две необикновени яйца към нея. Нямах съд, в който да ги нося, та ги взех в лявата си шепа, като ги обвих с малко мъх.

Колкото повече слизах по дерето, двата му бряга се издигаха все по-високо, а на петдесет метра от мястото, където се бях спуснал в него, се натъкнах на пад, дълбок около четири метра. Водата, която се спуска по тези планински дерета през време на дъждовете, бе изгладила канарата като стъкло и понеже тя беше твърде стръмна, за да може да се стъпи по нея, дадох пушката си на един от двамата мъже, седнах на ръба на канарата и се свлякох надолу. Краката ми едва бяха стъпили на пясъчното дъно, когато двамата ми другари с по един скок

се хвърлиха от двете ми страни и като тикнаха пушката в ръцете ми, ме запитаха, силно развълнувани, дали съм чул тигъра. Всъщност аз нищо не бях чул може би поради търкането на дрехите ми по скалата, а когато ги запитах, двамата ми казаха, че чули слабо гърлесто ръмжене някъде отблизо, но не можеха да кажат точно от коя посока.

Когато тигрите търсят плячка, не издават присъствието си чрез ръмжене и единственото много неубедително обяснение, което бих могъл да дам, е следното. Тигрицата ни е проследила, след като сме тръгнали от откритата полянка. Като е видяла, че слиза по дерето, тя е излязла напред и е заела позицията там, където дерето се стесняваше наполовина от нормалната си ширина, и тъкмо в момента, когато се е готвела да скочи върху мен, аз съм изчезнал от погледа и, спускайки се по скалата, при което тя е дала израз на своето разочарование, като е изръмжала. Причината да изръмжи не е убедителна, освен ако предположим — без никакво основание, — че е избрала да изяде именно мен и поради това не се е интересувала от двамата ми другари.

Зад мястото, където сега се бяхме струпали тримата, имаше гладка стръмна скала. От дясната ни страна се издигаше каменна стена, малко надвиснала над дерето и висока пет метра, а отляво — неравен бряг, образуван от големи срутени скали на височина десет-дванадесет метра. Пясъчното дъно, на което стояхме, бе дълго около дванадесет метра и широко три метра. На долния край на това пясъчно дъно бе паднал напреки голям бор и бе задръстил дерето, поради което се бе натрупал и пясъкът. Надвисналата каменна стена завършваше на три или четири метра отсам падналото дърво и когато се доближих до края на стената, без да вдигам какъвто и да е шум из пясъка, за щастие забелязах, че пясъчното дъно продължаваше и извиваше зад гърба на скалата.

Тази скала, за която толкова много разправам, приличаше на огромна плоча за писане, шестдесет сантиметра, дебела в долния край, изправена — не съвсем перпендикулярно — на едната от дългите си страни.

Като задминах тази огромна плоча, погледнах назад през дясното си рамо и погледът ми попадна право върху лицето на тигрицата.

Бих искал да имате ясна представа за положението.

Пясъчното дъно зад скалата беше съвсем гладко. От дясната му страна се издигаше изгладената плоча, висока пет метра, наведена

малко назад, отляво се извисяваше стръмен издълбан бряг, също пет метра висок, по който растяха гъсто надвиснали тръни, а насреща ми в дъното имаше пад, подобен на този, по който се бях спуснал, но малко по-висок. Пясъчното дъно, заградено от тези три естествени стени, беше дълго около седем и широко три и половина метра и на него с проснати напред лапи и със събрани под тялото ѝ задни крака лежеше тигрицата. Главата ѝ, вдигната на няколко сантиметра над предните лапи, се намираше на два и половина метра от мен (след това измерихме това разстояние), а по лицето ѝ се четеше усмивка, подобна на усмивката, която виждаме по лицето на куче, когато посреща господаря си в къщи след дълго отсъствие.

Две мисли пробягнаха през ума ми светкавично: първо, че аз трябва да действам пръв, и, второ, трябва да сторя това така, че да не уплаша тигрицата, нито да я раздразня. Пушката се намираше в дясната ми ръка, опряна диагонално на гърдите, с отворен предпазител. За да я насоча към тигрицата, трябваше да опиша с дулото ѝ три четвърти кръг.

Започнах движението за насочване на пушката много бавно и едва забележимо. Когато описах четвърт от кръга, прикладът се опря на дясната ми страна. Сега трябваше да протегна дясната си ръка и когато прикладът се отдели от страната ми, продължих много бавно да извивам дулото на пушката към тигрицата. Сега ръката ми бе съвсем обтегната и започнах да чувствам тежестта на пушката. Оставаше още малко, за да извия дулото, а тигрицата, която нито за миг не бе свалила очи от моите, все още гледаше нагоре към мен и довольният израз не бе напуснал лицето и.

Колко време мина, докато опиша с пушката трите четвърти кръг, не бих могъл да кажа. На мен, който гледах тигрицата в очите и поради това не можех да следя движението на цевта, ми се струваше, че ръката ми е парализирана и че никога няма да успея да завърша кръга. Но най-сетне успях да извия пушката и щом дулото се насочи в тялото на тигрицата, натиснах спусъка.

Чух гърмежа, който прозвуча страшно силно в това ограничено пространство, и почувствах ритането на пушката и ако нямах тези две осезаеми доказателства, че пушката бе гръмнала, щях да помисля, че съм жертва на един от онези кошмарни сънища, в които напразно дърпаш спусъка на пушка, която никога не гръмва в критичния момент,

защото не забелязах никакъв непосредствен резултат от дадения изстрел.

Тигрицата постоя известно време съвсем неподвижна, а после много бавно главата ѝ се отпусна върху нейните проснати лапи, като същевременно бликна струя кръв от отворената от куршума рана. Ударът бе попаднал в гръбначния ѝ стълб и бе разкъсал горната част на сърцето ѝ.

Двамата мъже, които вървяха на няколко метра подире ми и не можеха да видят тигрицата зад дебелия канара, спрели, щом ме видели да се спирам и извъртам глава. Те инстинктивно почувстваха, че аз съм видял тигрицата, и от държанието ми заключили, че тя е наблизо. Мадхо Синг след това ми каза, че поискал да ми извика да хвърля яйцата и да хвана пушката с две ръце.

След като дадох изстрела и отпуснах дулото на пушката, Мадхо Синг, комуто дадох знак, дойде да я вземе от мен, защото изведнъж краката ми се подкосиха, та се отправих към падналото дърво и седнах. Преди още да погледна ходилата на лапите ѝ, знаех, че тигрицата, която бях изпратил в щастливите ловни селения, е Чоугарският човекоядец и че ножиците, които ѝ бяха помогнали да пререже нишките на шестдесет и четири човешки живота (жителите на окръга твърдяха, че били двойно повече), се бяха обърнали и докато всички козове бяха в нейни ръце, прерязаха нишката на собствения ѝ живот.

Три неща, които на пръв поглед изглеждаха в мой ущърб, всъщност бяха в моя полза: яйцата, които държах в лявата си ръка, леката пушка, която носех, и фактът, че тигрицата беше човекоядка. Ако яйцата не бяха в ръката ми, щях да държа пушката с две ръце и когато се обърнех и видех тигрицата толкова близо до себе си, инстинктивно щях да се обърна лице с лице към нея и тя нямаше да се въздържа да ме нападне, като вижда, че не стоя неподвижен, и неминуемо щеше да скочи върху мен. И после, ако пушката ми не беше лека, невъзможно би ми било да я извия по начина, по който ми се налагаше да сторя това, а след това да гръмна с напълно протегнатата ръка. Най-сетне, ако тигрицата беше обикновен тигър, а не човекоядец, като се видя на тясно, щеше да избяга, като ме изтласка от пътя си. А когато тигър те изтласка от пътя си, краят е фатален.

Докато двамата ми другари заобиколиха и се качиха по хълма, за да отвържат бивола и донесат въжето, което ни трябваше за друга, и то по-приятна работа, аз се изкатерих по скалите и се изкачих по дерето, за да върна яйцата на законния им собственик. Признавам си, че и аз съм също така суеверен като всички свои колеги ловци. На три пъти в продължение на цели месеци, общо над година време, се бях мъчил, и то усилено, да стрелям по тази тигрица, но все не успявах. А сега, няколко минути след, като взех яйцата, щастието ми се усмихна.

Яйцата, които през всичкото време стояха невредими в шепата на лявата ми ръка, бяха още топли, когато отново ги поставих в малката вдлъбнатина на скалата, която служеше за гнездо. А когато половин час след това минах пак оттам, майката-чухал ги бе закрила и цветът ѝ така се сливаше с пъстрата канара, че и за мен, макар че знаех точно мястото, където се намиреше гнездото, беше трудно да я различа от околната среда.

Биволът се бе така опитомил след няколкомесечно гледане, че вървеше подир хората като куче. Сега той се спусна по хълма подир двамата мъже, подуши малко тигрицата и легна на пясъка, за да преживя със задоволство храната си, докато ние завързахме тигрицата за един здрав прът, който двамата мъже отсякоха.

Опитах се да накарам Мадхо Синг да се върне в хижата и доведе хората да ни помогнат, но той не искаше и да чуе за това. Той и другарят му за нищо на света не се съгласяваха да споделят с друго честта да докарат човекоядеца в хижата. Той твърдеше, че ако аз им помогна, като често спираме, за да си почиваме, пренасянето на тигъра нямало да бъде много трудно. Ние бяхме трима здрави мъже — двамата свикнали от детинство да носят тежки товари — и тримата закоравели от планинския живот. Но при все това задачата, с която се нагърбихме, бе херкулесовска.

Пътеката, по която бяхме слезли, бе твърде тясна и с премного завои, за да може по нея да се носи свободно дългият прът, та поради това с чести почивки, за да поемаме дъх и наместваме подложките, за да не се впива твърде прътът в мускулите на рамената ни, минахме право нагоре по хълма из сплетени малинови и бриарови гъсталаци. По тези трънаци оставихме част от облеклото и кожата си, та къпането ми през следните дни се превърна в истинско мъчение.

Слънцето още огряваше околните хълмове, когато трима рошави и много щастливи мъже, следвани от един бивол, вкараха тигрицата в Кала-Агарската горска хижа, и от тази вечер до ден-днешен никакво човешко същество не е бивало убито, нито пък ранено из стотиците квадратни километри планини и долини, над които Чоугарската тигрица бе върлувала цели пет години.

Аз поставих още един кръст и дата върху картата на Източен Кумаон, която виси на стената пред мен — датата и кръста на тигрицата-човекоядка. Кръстът е на две мили западно от Кала-Агар, а датата под него е 11 април 1930 година.

Ноктите на тигрицата бяха пречупени и стърчаха като четки и един от кучешките ѝ зъби бе счупен, а предните ѝ зъби бяха изтрити до костта. Тези ѝ недостатъци именно я бяха превърнали в човекоядец и направили негодна да удави моментално и без чужда помощ голяма част от хората, които бе нападнала след онзи нещастен ден, когато я лиших от помощта на младата ѝ дъщеря, която по погрешка убих при първото си посещение.

[1] Карфалово дърво — вирее в индийските планини на около 1 800 м. височина, достига до 2 м., и дава дребни червени сладки плодове — любима храна на хората и мечките. — Б.пр. ↑

[2] Бутия — човек отвъд границата. — Б.пр. ↑

[3] Гур — нерафинирана захар. — Б.пр. ↑

[4] Пипалово дърво — вид фикусово дърво в Индия. — Б.пр. ↑

[5] Саду — индийски аскет, или свят човек. — Б.пр. ↑

[6] Тар — вид индийски див козел. — Б.пр. ↑

[7] Терай — блатист пояс между Хималайските предпланини и равнините. — Б.пр. ↑

[8] Какар — лаещ елен. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.